

รายงานการวิจัย

การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือที่มีต่อทักษะการทำงานเป็นกลุ่มและ
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชา เพลง ดนตรี กิจกรรมเคลื่อนไหว
และจังหวะสำหรับเด็กปฐมวัย

**Cooperative learning in the skills group work and student
achievement, music and movement activities for early
childhood stroke.**

รสรินทร์ ขุนแก้ว
สาขาการศึกษาปฐมวัย คณะครุศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์

ประจำปีงบประมาณ 2557

รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์

การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือที่มีต่อทักษะการทำงานเป็นกลุ่มและ
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชา เพลง ดนตรี กิจกรรมเคลื่อนไหว
และจังหวะสำหรับเด็กปฐมวัย

Cooperative learning in the skills group work and student
achievement, music and movement activities for early
childhood stroke.

รสรินทร์ ขุนแก้ว
สาขาการศึกษาปฐมวัย คณะครุศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์

ประจำปีงบประมาณ 2557

**Cooperative learning in the skills group work and student
achievement, music and movement activities for early
childhood stroke.**

Rossarin Koonkaew

Funded from research to improve teaching and learning.

Phetchabun Rajabhat University

2557

ชื่อเรื่อง การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือที่มีต่อทักษะการทำงานเป็นกลุ่มและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชา เพลง ดนตรี กิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะสำหรับเด็กปฐมวัย

ผู้วิจัย นางสาวสรินทร์ ขุนแก้ว

สาขาวิชา การศึกษาปฐมวัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ 2557

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาศิลปะสำหรับเด็กปฐมวัย ก่อนและหลังการจัดกิจกรรมการสอนแบบสาธิต กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้เป็นนักศึกษาสาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย ชั้นปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2556 จำนวน 35 คน ได้มาจากการเลือกแบบเจาะจง สัปดาห์ละ 1 วัน วันละ 4 ชั่วโมง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ แผนการจัดกิจกรรมและ แบบทดสอบวิชาเพลง ดนตรี กิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะสำหรับเด็กปฐมวัย และแบบประเมินทักษะการทำงานเป็นกลุ่ม ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น วิธีการดำเนินการทดลอง มีแบบแผนการทดลองแบบ One - Group Pretest - Posttest Design สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลคือ ค่าเฉลี่ย ค่าร้อยละ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยพบว่า

ก่อนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือ ก่อนทดลองมีค่าร้อยละ 49.42 หลังการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือ มีค่าร้อยละ 75.85 และมีคะแนนผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้พัฒนา มีค่าร้อยละ 41.14

การศึกษาการทำงานเป็นกลุ่ม มีระดับคุณภาพ อยู่ในระดับ ดี มีจำนวน 26 คน คิดเป็นร้อยละ 74.28 และระดับคุณภาพอยู่ในระดับปานกลาง มีจำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 25.71

กิตติกรรมประกาศ

วิทยฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยดี เพราะผู้วิจัยได้รับความกรุณาอย่างยิ่งจากผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญที่ให้คำปรึกษา คำแนะนำ ตรวจสอบข้อบกพร่องต่าง ๆ ผู้วิจัยรู้สึกทราบบ้างในความกรุณาและขอกราบขอบพระคุณไว้เป็นอย่างสูง

คุณค่าและประโยชน์ของวิทยฉบับนี้ ขอมอบเป็นเครื่องบูชาพระคุณบิดา มารดา ครู อาจารย์ที่เลี้ยงดูและประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้ให้แก่ผู้วิจัย

รสรินทร์ ขุนแก้ว

25 ธันวาคม 2557

Abstract

Cooperative learning in the skills group work and student achievement, music and movement activities for early childhood stroke.

This study aimed to compare the achievement of the arts for teachers. Before and after activities teaching demonstration. The sample used in this study as an Educational Preschool 2nd Year 2nd Semester of 2556, 35 people came from the sampling week, 1 day, 4 hours per day were used in this study is planned. activities and Quiz music and rhythmic movement activities for children. And evaluation skills to work as a group. The researcher created The trial operation Available in experimental design One - Group Pretest - Posttest Design statistical methods used to analyze the data are the average of the standard deviation.

The results showed that

Before the event Collaborative learning. Previous experiments with 49.42 percent after activities Collaborative learning is 75.85 percent and the achievement of learning the value of 41.14.

The study group work High quality is good, with a total of 26 people, representing 74.28 per cent and the quality is moderate with a total of nine people representing 25.71 per cent.

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
บทคัดย่อ.....	ก
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	ข
กิตติกรรมประกาศ.....	ค
สารบัญ.....	จ
สารบัญตาราง.....	ฉ
สารบัญรูป.....	ซ
บทที่ 1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญ.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	2
สมมติฐานในการวิจัย.....	2
ขอบเขตของการวิจัย.....	3
ระยะเวลาในการวิจัย.....	3
ตัวแปรที่ศึกษา.....	3
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	3
กรอบแนวคิดในการศึกษาค้นคว้า.....	4
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	4
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	5
ความหมายของการเรียนแบบร่วมมือ.....	6
หลักการของการเรียนรู้แบบร่วมมือ.....	7
ทักษะพื้นฐานของผู้เรียนในการเรียนรู้แบบร่วมมือ.....	8
ประโยชน์ของการเรียนรู้แบบร่วมมือ.....	10
ปรัชญาและทฤษฎีที่เกี่ยวกับการเรียนแบบร่วมมือ.....	14
เทคนิคการเรียนแบบร่วมมือ.....	21
บทบาทของครูที่สอนโดยการเรียนรู้แบบร่วมมือ.....	26
บทบาทของนักเรียนที่สอนโดยการเรียนรู้แบบร่วมมือ.....	28
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	31
การศึกษาข้อมูลเบื้องต้น.....	31

สารบัญ (ต่อ)

เรื่อง	หน้า
กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย.....	31
เครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง.....	31
การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง.....	32
แบบแผนการทดลองและวิธีการดำเนินการทดลอง.....	36
การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล และเครื่องมือ.....	37
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	41
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	41
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	41
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	41
บทที่ 5 สรุปผล อภิปราย และข้อเสนอแนะ.....	46
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	46
สมมติฐานในการวิจัย.....	46
ขอบเขตของการวิจัย.....	46
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	47
สรุปผลการวิจัย.....	47
อภิปรายผล.....	47
ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้.....	49
ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป.....	49
บรรณานุกรม.....	50
ภาคผนวก.....	53
ภาคผนวก ก แบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน.....	53
ภาคผนวก ข แบบประเมินทักษะการทำงานเป็นกลุ่ม.....	57
ภาคผนวก ค รายนามผู้เชี่ยวชาญ.....	59
ภาคผนวก ง แผนการสอนแบบร่วมมือ.....	61
ภาคผนวก จ ภาพการจัดกิจกรรม.....	80
ภาคผนวก ฉ ประวัติผู้วิจัย.....	97

สารบัญตาราง

ตาราง	หน้า
ตารางที่ 3.1 แบบแผนดำเนินการทดลอง.....	36
ตารางที่ 4.1 ตารางแสดงผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนและหลัง.....	42
ตารางที่ 4.2 แสดงการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนและหลัง.....	43
ตารางที่ 4.3 แสดงทักษะการทำงานเป็นกลุ่ม.....	44

สารบัญรูป

รูป

หน้า

ภาพประกอบที่ 1.1 แสดงกรอบความคิดในการวิจัย.....	4

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ปัจจุบันสังคมได้มีการเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็วหรือที่เรียกว่า ยุคโลกาภิวัตน์ เป็นยุคโลกไร้พรมแดน หรือเทคโนโลยีสารสนเทศ จึงทำให้การศึกษาได้รับผลกระทบโดยตรงแต่ได้ปรับระบบการเรียนการสอนให้ทันยุคสมัย ทันกับการเปลี่ยนแปลงและความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีต่างๆ เพื่อให้ผู้เรียนสามารถออกไปใช้ชีวิตประจำวันอยู่ในสังคมโลกอย่างมีความสุขจึงมีความจำเป็นที่จะต้องพัฒนาทรัพยากรมนุษย์เพื่อเตรียมความพร้อมต่อการพัฒนาประเทศในอนาคต การศึกษาจึงเป็น กลไกสำคัญ เพื่อสร้างคนไทยให้เป็น คนดี มีปัญญา มีศักยภาพ (กระทรวงศึกษาธิการ.2544:1)การจัดการศึกษาที่มีคุณภาพและประสิทธิภาพที่เอื้อต่อการพัฒนาคน ให้มีคุณภาพการศึกษาที่พึงประสงค์ คือ การจัดการกระบวนการเรียนรู้ที่ผู้เรียนสำคัญที่สุดตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 สรุปว่า การศึกษาจะต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มศักยภาพ เน้นความสำคัญทั้งความรู้ คุณธรรม กระบวนการเรียนรู้และบรรณาการอย่างเหมาะสม การจัดการกระบวนการเรียนรู้ที่คำนึงถึงความสนใจและความถนัดตามความแตกต่างระหว่างบุคคลจัดการ การคิด การฝึกทักษะ กระบวนการประยุกต์ความรู้มาใช้เพื่อป้องกันและแก้ปัญหา การเรียนรู้จากประสบการณ์จริง ให้คิดเป็น ทำเป็น โดยผสมผสานสาระความรู้ด้านต่างๆอย่างสมดุลและจัดบรรยากาศที่ทำให้เกิดการเรียนรู้ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ.2543:5)

การจัดการเรียนการสอนที่ผ่านมาเน้น ไม่ค่อยสนองต่อกระบวนการพัฒนาผู้เรียนโดยผู้สอนส่วนใหญ่จะใช้รูปแบบและวิธีการสอนที่เป็นศูนย์กลาง เน้นการสอนที่ถ่ายทอดความรู้และเนื้อหา โดยละเลยการมุ่งการมุ่งเน้นให้ผู้เรียนพัฒนาศักยภาพ เป็นผลทำให้กระบวนการเรียนรู้ไม่สอดคล้องกับสภาพความเป็นจริง อันเป็นผลทำให้ผู้เรียนมีแต่ความรู้ไม่มีความคิด(วิชัย วงษ์ใหญ่.2542:16) กรมวิชาการ (2545:4-5) ได้เสนอแนวทางการจัดกิจกรรมการเรียนรู้การสอนไว้ว่า ในการจัดกิจกรรม ควรเน้นเป็นกิจกรรมที่ผู้เรียนเป็นสำคัญและให้นักเรียนทำงานร่วมกันการสอนที่เน้นกระบวนการกลุ่มจะทำให้กระบวนการสอนมีประสิทธิภาพสิ่งสำคัญคือการแบ่งกลุ่มคละกันจะเป็นการจัดเด็กเรียนเก่ง เรียนอ่อน เรียนปานกลางให้อยู่ในกลุ่มเดียวกันจะก่อให้เกิดประโยชน์มาก เพราะเด็กที่เรียนเก่งจะช่วยเด็กที่เรียนอ่อนได้ ดังนั้นจะเห็นได้ว่า การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนจะมีประสิทธิภาพและบรรลุจุดหมายที่แท้จริงนั้น จึงเป็นหน้าที่ครูผู้สอนจะต้องปรับปรุงการสอน

ใหม่โดยนำเอาเทคนิคและวิธีการสอนใหม่ๆเข้าไปช่วยทำให้บทเรียนน่าสนใจ ซึ่งเทคนิคและวิธีการที่จะนำมาจะต้องสอดคล้องกับลักษณะเนื้อหาวิชาที่มุ่งให้ผู้เรียนร่วมกันคิด ร่วมกันค้นคว้า ร่วมทำงาน ร่วมกันแก้ปัญหา

การเรียนรู้แบบร่วมมือ (cooperative learning) เป็นการเรียนรู้ที่มีลักษณะเป็นกลุ่มย่อยโดยมีสมาชิกกลุ่มที่มีความสามารถแตกต่างกัน ช่วยกันเรียนรู้เพื่อไปสู่เป้าหมายของกลุ่ม นักการศึกษาที่เผยแพร่แนวคิดของการเรียนรู้แบบนี้ คือ สลาบิน (slavin; 1983; อ้างถึงใน ทิศนา แจมมณี, 2545:196) รูปแบบการเรียนการสอนแบบร่วมมือเป็นรูปแบบการเรียนการสอนอีกรูปแบบหนึ่งที่ครูผู้สอนควรนำมาใช้ในการจัดการเรียนการสอนเพราะจากการศึกษางานวิจัยต่างๆ พบว่า การเรียนรู้แบบร่วมมือสามารถพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน อีกทั้งประสิทธิผลการเรียนรู้แบบร่วมมือ อีกทั้งประสิทธิผลการเรียนรู้แบบร่วมมือจะส่งเสริมให้เกิดผลแก่ผู้เรียนและครูมีแรงจูงใจ มีความสัมพันธ์ส่วนบุคคล ในการปฏิบัติกิจกรรมกลุ่มทุกคนในกลุ่มจะต้องให้ความช่วยเหลือพูดคุยกันในการแก้ปัญหาเป็นการพัฒนาทักษะทางสังคมของผู้เรียนได้ดีขึ้น ทำให้ผู้เรียนมีความมุ่งมั่นในการทำงาน เทคนิคการสอนแบบร่วมมือเป็นเทคนิคที่ช่วยพัฒนาผู้เรียนทั้งในด้านสติปัญญาและด้านสังคม ทั้งนี้เพราะมนุษย์อยู่ร่วมกันควรมีความสัมพันธ์อันดีระหว่างตนเองกับผู้อื่น

ดังนั้นจะเห็นได้ว่ารูปแบบการเรียนการสอนแบบร่วมมือ เป็นนวัตกรรมการเรียนรู้ที่จะช่วยให้ผู้เรียนได้ใช้ความสามารถของตนเองร่วมมือกันแก้ปัญหาต่าง ๆ ให้บรรลุผลสำเร็จโดยสมาชิกในกลุ่มตระหนักว่าแต่ละคนที่เป็นส่วนหนึ่งของกลุ่ม ซึ่งแต่ละคนจะมีบทบาทสำคัญต่อความสำเร็จของกลุ่ม ในการค้นหาความรู้จากการร่วมมือกันเรียนรู้ ทั้งเด็กเก่ง เด็กปานกลางและเด็กอ่อนจะช่วยกันทำงานจนสามารถพัฒนาผู้เรียนได้ทั้งผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ทักษะทางสังคม อีกด้วย

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนที่ได้รับการสอนแบบร่วมมือก่อนและหลังเรียน
2. เพื่อศึกษาทักษะการทำงานกลุ่มของผู้เรียนที่ได้รับการเรียนการสอนโดยใช้รูปแบบการเรียนการสอนแบบร่วมมือ

สมมุติฐานในการวิจัย

1. หลังการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชา เพลง ดนตรี กิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะ ดีขึ้น
2. หลังการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือผู้เรียนมีทักษะการทำงานกลุ่มดีขึ้น

ขอบเขตการวิจัย

กลุ่มตัวอย่าง

นักศึกษาชั้นปีที่ 1 สาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏ
เพชรบูรณ์ จำนวน 35 คน โดยเลือกแบบเจาะจง

ระยะเวลาในการดำเนินการทดลอง

ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2556 ในรายวิชา เพลง ดนตรี กิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะ
สำหรับเด็กปฐมวัย สัปดาห์ 1 ครั้ง ครั้งละ 4 ชั่วโมง

ตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปรต้น การเรียนรู้แบบร่วมมือ

ตัวแปรตาม ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

นิยามศัพท์เฉพาะ

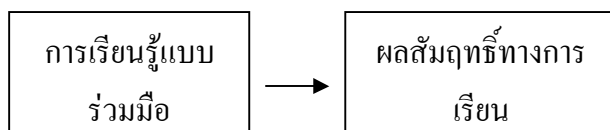
การสอนแบบร่วมมือที่มีต่อทักษะการทำงานเป็นกลุ่ม หมายถึง การจัดกิจกรรมการเรียน
การสอนที่แบ่งนักเรียนเป็นกลุ่ม สมาชิกในกลุ่มมีความสามารถต่างกัน ทุกกลุ่มจะได้รับมอบหมาย
ให้ทำกิจกรรมเดียวกัน โดยผู้สอนแบ่งเนื้อหาของเรื่องที่จะศึกษาออกเป็นหัวข้อย่อยเท่ากับจำนวน
สมาชิกแต่ละกลุ่ม และมอบหมายให้นักเรียนแต่ละกลุ่มค้นคว้าคนละหัวข้อ โดย
ผู้เรียนแต่ละคนจะเป็นผู้เชี่ยวชาญเฉพาะเรื่องที่ตนได้รับมอบหมายจากกลุ่ม สมาชิกต่างกลุ่มที่
ได้รับมอบหมายในหัวข้อเดียวกันจะร่วมกันศึกษา จากนั้นแต่ละคนจะกลับเข้ากลุ่มเดิมของตน
เพื่ออธิบาย หัวข้อที่ตนศึกษาให้เพื่อนร่วมกลุ่มฟัง เพื่อให้เพื่อนทั้งกลุ่มได้รู้เนื้อหาครบทุกหัวข้อ
เมื่อจบ บทเรียนผู้สอนจะทำการทดสอบความรู้และให้การเสริมแรง

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง ความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับการทำงาน/กิจกรรมต่างๆ
เช่น การประดิษฐ์ดอกไม้ การจัดป้ายนิเทศ การตัดขอบป้ายนิเทศ เป็นต้น วัสดุอุปกรณ์ที่จำเป็นต้อง
ใช้ในการประดิษฐ์ ตลอดจนการเก็บรักษาเครื่องมือใช้ ขั้นตอนในการทำงานแต่ละกิจกรรมและการ
ทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาคทฤษฎีซึ่งเป็นแบบทดสอบ ปรนัย ชนิดเลือกตอบ มี
4 ตัวเลือก จำนวน 20 ข้อ ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ตัวแปรต้น

ตัวแปรตาม

ภาพประกอบที่ 1 แสดงกรอบแนวคิดในการวิจัย

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้นและมีทักษะการทำงานเป็นกลุ่ม
2. ได้พัฒนาการจัดการเรียนการสอนรายวิชา เพลง คณิตศาสตร์ กิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะ สำหรับเด็กปฐมวัย
3. ได้เป็นแนวทางแก่ผู้สอนและผู้ที่เกี่ยวข้องในการจัดการเรียนการสอนต่อไป

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือที่มีต่อทักษะการทำงานเป็นกลุ่มและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน รายวิชา เพลง ดนตรี กิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะสำหรับเด็กปฐมวัย ในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อเป็นแนวทางในการวิจัยตามลำดับดังต่อไปนี้

ความหมายของการเรียนแบบร่วมมือ

หลักการเรียนแบบร่วมมือ

ทักษะพื้นฐานของผู้เรียนในการเรียนแบบร่วมมือ

ประโยชน์ของการเรียนแบบร่วมมือ

ปรัชญาและทฤษฎีที่เกี่ยวกับการเรียนแบบร่วมมือ

เทคนิคการเรียนแบบร่วมมือ

บทบาทของครูผู้สอนโดยการเรียนรู้แบบร่วมมือ

บทบาทของนักเรียนที่เรียนโดยการเรียนรู้แบบร่วมมือ

เอกสารเกี่ยวกับการเรียนแบบร่วมมือ

ความหมายของการเรียนแบบร่วมมือ

มีนักการศึกษาหลายท่านได้ให้ความหมายของการเรียนแบบร่วมมือ ไว้ดังนี้

วรรณทิพา รอดแรงคำ (2541 : 135) กล่าวว่า การเรียนแบบร่วมมือ เป็นการเรียนการสอนที่แบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่มเล็กๆ เพื่อให้นักเรียนได้ทำงานร่วมกันและทำให้นักเรียนแต่ละคนเกิดการเรียนรู้สูงสุด

กาญจนา คุณารักษ์ (2543 : 48) กล่าวว่า การเรียนแบบร่วมมือ เป็นการเรียนที่เน้นการเรียนรู้ร่วมกันของสมาชิกภายในทีมและระหว่างทีม กล่าวคือนักเรียนในแต่ละทีมต้องให้ความร่วมมือ และสนับสนุนภายในทีมของตนเอง ขณะเดียวกันแต่ละทีมก็ต้องให้ความร่วมมือและสนับสนุนในแต่ละทีมของชั้นเรียนด้วย

ปทีป เมธาคุณวุฒิ (2543 : 1) กล่าวว่า การเรียนแบบร่วมมือ เป็นการจัดประสบการณ์เรียนรู้การเรียนรู้ให้ผู้เรียนเป็นกลุ่มเล็ก กลุ่มละประมาณ 3-5 คน โดยมีสมาชิกที่มีความสามารถทางการเรียนแตกต่างกัน ผู้เรียนแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกัน รับผิดชอบการทำงานของสมาชิกแต่ละคนในกลุ่มร่วมกันเพื่อให้งานกลุ่มประสบความสำเร็จ

สลาวิน (Slavin 1999 :1-2) กล่าวว่า การเรียนแบบร่วมมือ เป็นการจัดการเรียนการสอนที่ให้ผู้เรียนทำงานร่วมกันเป็นกลุ่มเล็กๆ สมาชิกในกลุ่มมีความสามารถในการเรียนที่ต่างกัน สมาชิกในกลุ่มทำงานร่วมกัน มีความรับผิดชอบร่วมกัน และช่วยเหลือสมาชิกให้เกิดการเรียนรู้ โดยมีเป้าหมายในการทำงานร่วมกัน

จอห์นสันและจอห์นสัน (Johnson and Johnson, 2002 : 1) กล่าวว่า การเรียนแบบร่วมมือ เป็นการจัดการเรียนการสอนที่เน้นให้ผู้เรียนได้ร่วมมือ และช่วยเหลือซึ่งกันและกันในการเรียนรู้ โดยแบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่มเล็กๆ ประกอบด้วยสมาชิกที่มีความสามารถแตกต่างกันทำงานร่วมกันเพื่อเป้าหมายกลุ่มรวม มีการฝึกและใช้ทักษะการทำงานกลุ่มร่วมกัน ผลงานของกลุ่มขึ้นอยู่กับผลงานของสมาชิกแต่ละบุคคลในกลุ่ม สมาชิกต่างได้รับความสำเร็จร่วมกัน

สรุปได้ว่า การเรียนแบบร่วมมือ เป็นการจัดการกิจกรรมการเรียนการสอนที่แบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่มเล็กๆ มีสมาชิกประมาณ 3-5 คน แต่ละกลุ่มประกอบด้วยสมาชิกที่มีความสามารถ

ทางการเรียนแตกต่างกัน โดยสมาชิกแต่ละคนจะมีส่วนร่วมในการเรียนรู้ มีการเปลี่ยนแปลงความคิดเห็น มีการช่วยเหลือพึ่งพาซึ่งกันและกัน และมีความรับผิดชอบทั้งในส่วนตัวและส่วนรวม เพื่อให้ตนเองและสมาชิกทุกคนในกลุ่มประสบความสำเร็จตามเป้าหมายที่กำหนด

หลักการของการเรียนแบบร่วมมือ

1.2.1 หลักการพื้นฐานของการเรียนแบบร่วมมือ

หลักการพื้นฐานของการเรียนแบบร่วมมือเน้นที่ผู้เรียนทุกคนทำงานร่วมกัน มีความรับผิดชอบ ช่วยเหลือกัน เพื่อความสำเร็จของกลุ่ม ซึ่งมีนักการศึกษาหลายท่านได้กล่าวถึงหลักการพื้นฐานของการเรียนแบบร่วมมือ ไว้ดังนี้

อรรถพร พรสีมา (2540 : 57) กล่าวว่า การเรียนแบบร่วมมือเป็นวิธีการเรียนที่เน้นการจัดสภาพแวดล้อมทางการเรียนให้นักเรียนได้เรียนรู้ร่วมกันเป็นกลุ่มเล็กๆ แต่ละกลุ่มประกอบด้วยสมาชิกที่มีความรู้ความสามารถแตกต่างกัน แต่ละคนจะต้องมีส่วนร่วมอย่างแท้จริงในการเรียนรู้และในความสำเร็จของกลุ่ม ทั้งโดยการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น การแบ่งปันทรัพยากรการเรียนรู้ รวมทั้งการเป็นกำลังใจซึ่งกันและกัน คนที่เรียนเก่งจะช่วยเหลือคนอ่อนกว่า สมาชิกในกลุ่มเพียงแต่รับผิดชอบต่อการเรียนรู้ของตนเองเท่านั้น แต่จะต้องรับผิดชอบต่อการเรียนรู้ของเพื่อนสมาชิกทุกคนในกลุ่ม ความสำเร็จของแต่ละบุคคลคือความสำเร็จของกลุ่ม

จอห์นสัน และ จอห์นสัน (Johnson and Johnson, 2002 : 3-4) ได้กล่าวถึงหลักการพื้นฐานของการเรียนแบบร่วมมือไว้ 5 ประการ คือ

1. การพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกันในทางบวก (Positive interdependence) สมาชิกในกลุ่มทำงานอย่างมีเป้าหมายร่วมกัน มีการทำงานร่วมกัน โดยมีสมาชิกทุกคนมีส่วนร่วมในการทำงาน ซึ่งช่วยเหลือซึ่งกันและกัน มีการแบ่งวัสดุอุปกรณ์ในการทำงาน สมาชิกในกลุ่มจะมีความรู้สึกว่าคุณประสบความสำเร็จได้ก็ต่อเมื่อสมาชิกทุกคนในกลุ่มประสบความสำเร็จด้วย

2. การมีปฏิสัมพันธ์ที่ส่งเสริมซึ่งกันและกัน (Face to promotive interaction) เป็นการปรึกษาหารือกันอย่างใกล้ชิด มีการติดต่อสัมพันธ์กัน แลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกัน

3. ความรับผิดชอบของสมาชิกแต่ละคน (Individual accountability) เป็นความรับผิดชอบในการเรียนรู้ของสมาชิกแต่ละบุคคล โดยมีการช่วยเหลือส่งเสริมซึ่งกันและกันเพื่อให้เกิดความสำเร็จตามเป้าหมายกลุ่ม การประเมินผลอาจประเมินได้จากผลการทดลองของสมาชิกแต่ละบุคคล หรือการสุ่มเลือกสมาชิกในกลุ่มเป็นตัวแทนรายงานผลของกลุ่ม กลุ่มจะต้องช่วยกันเรียนรู้และช่วยกันทำงาน โดยมีความรับผิดชอบต่องานของตนอย่างเต็มที่เพื่อผลสำเร็จของงานกลุ่ม

4. การใช้ทักษะระหว่างบุคคลและทักษะการทำงานเป็นกลุ่มย่อย (Interdependence and small group skills) เป็นทักษะสำคัญที่จะช่วยให้การทำงานกลุ่มประสบผลสำเร็จ นักเรียนควรจะได้รับการศึกษาฝึกทักษะในการสื่อสาร การเป็นผู้นำ การไว้วางใจผู้อื่น การตัดสินใจ การแก้ปัญหา ซึ่งจะช่วยให้ นักเรียนมีการช่วยเหลือกันในการถ่ายทอดความรู้ซึ่งกันและกันมีการร่วมมือกันในกลุ่ม

5. กระบวนการกลุ่ม (Group process) เป็นวิธีการที่จะช่วยให้การดำเนินงานกลุ่มเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ สมาชิกทุกคนต้องทำความเข้าใจในเป้าหมายการทำงาน วางแผนปฏิบัติงานร่วมกัน ดำเนินงานตามแผนที่วางไว้ ตลอดจนประเมินผลและปรับปรุงงาน

สรุปได้ว่า การเรียนแบบร่วมมือเป็นการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่แบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่มเล็กๆ มีการแบ่งหน้าที่รับผิดชอบให้แก่สมาชิก สมาชิกในกลุ่มมีส่วนร่วมในการทำงาน ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน เพื่อให้งานสำเร็จตามเป้าหมาย

1.2.2 ทักษะพื้นฐานของผู้เรียนในการเรียนแบบร่วมมือ

การจัดกิจกรรมแบบร่วมมือ ผู้เรียนควรพัฒนาทักษะหลายด้านกันเพื่อให้การเรียนประสบความสำเร็จ ซึ่งมีนักเรียนหลายท่านกล่าวถึงทักษะพื้นฐานของผู้เรียนในการเรียนแบบร่วมมือ ไว้ดังนี้

ชนาธิป พรกุล (2543 : 75-76) กล่าวว่า ทักษะที่จำเป็นในการนำไปสู่ความสำเร็จในการเรียนรู้แบบร่วมมือ ได้แก่

1. ทักษะการจัดกลุ่ม (Forming skills) เป็นทักษะที่ใช้ในการจัดกลุ่มและสร้างปทัสถานของพฤติกรรมที่เหมาะสม เช่น การเข้าหรือออกจากกลุ่มให้มีเสียงน้อยที่สุด การ

ส่งเสริมให้ทุกคนมีส่วนร่วม และการปฏิสัมพันธ์ภายในกลุ่ม ผู้สอนต้องสอนทักษะนี้เพื่อคงสภาพชั้นเรียนที่ดี และเพื่อให้แน่ใจว่าทุกคนมีเจตคติที่ดีต่องานของกลุ่ม

2. ทักษะการทำหน้าที่ (Functioning skills) เป็นทักษะเกี่ยวกับการจัดการและการใช้ความพยายามของกลุ่มทำงานให้สำเร็จ และยังคงสภาพที่ดีต่อกัน เช่น การพูดจาสนับสนุนและยอมรับความคิดของสมาชิก การขอความช่วยเหลือ การทำเรื่องได้ชัดเจน การเสนอแนะความคิดใหม่ๆ และการจูงใจเมื่อกลุ่มขาดความกระตือรือร้น ผู้สอนต้องสอนทักษะนี้เพื่อให้การปฏิสัมพันธ์ภายในกลุ่มมีประสิทธิภาพ

3. ทักษะการวางระบบ (Formulating skills) เป็นทักษะที่ช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจบทเรียนได้ดี เช่น การส่งเสริมให้สมาชิกสรุปดังๆ การทบทวนข้อมูลสำคัญ และการใช้เทคนิค การจับประเด็นสำคัญ ผู้สอนต้องสอนทักษะนี้เพื่อให้แน่ใจว่ากลุ่มสามารถสร้างความคิดที่มีคุณภาพและตัดสินใจถูกต้อง

4. ทักษะการสืบค้น (Fermenting skills) เป็นทักษะที่นำมาใช้กระตุ้นให้เกิดการโต้แย้งทางวิชาการ เพื่อให้ผู้เรียนได้กลับไปคิดทวน ทำทลายความคิดผู้อื่น และค้นหาเหตุผล เช่น การวิจารณ์ความคิดอื่น การรู้วิธีค้นหาตรวจสอบข้อมูล เพื่อหาคำตอบและวิธีแก้ปัญหา และการจัดระบบปัญหา ผู้สอนต้องสอนทักษะนี้เพื่อให้ผู้เรียนเรียนรู้วิธีเกี่ยวข้องกับข้อโต้แย้ง และสิ่งที่สามารถตกลงกันได้ และรู้วิธีกระตุ้นความคิดและความอยากรู้ของกลุ่มให้ค้นหาต่อไป แม้ว่าจะได้ข้อสรุปมาแล้วครั้งหนึ่ง ซึ่งอาจไม่ใช่วิธีแก้ปัญหาที่ดีที่สุด

อารี สันทรวี (2543 : 33) กล่าวว่า ทักษะที่จำเป็นในการเรียนแบบร่วมมือ ผู้สอนต้องสอนทักษะที่จำเป็น 2 ประเภท ให้แก่นักเรียน คือทักษะทางสังคมหรือมนุษยสัมพันธ์ (Socis or interpersonal skills) และทักษะทางด้านเทคนิค (Teachnical skills)

ทักษะทางสังคม ได้แก่ การตั้งใจฟังผู้อื่น การรอคอยให้ถึงคราวของตน การร่วมมือไม่ถอนตัว มีทักษะความเป็นผู้นำ มีความสามารถในการสื่อสาร สามารถแก้ไขสถานการณ์ขัดแย้ง สนับสนุนให้กำลังใจผู้อื่น

ทักษะทางด้านเทคนิค ได้แก่ ความสามารถในการอ่าน เขียน แก้ปัญหา การอภิปราย การตั้งคำถาม การคิด และการนำไปใช้

สรุปได้ว่า ทักษะพื้นฐานของผู้เรียนในการเรียนแบบร่วมมือ ผู้สอนจะทำให้ผู้เรียนได้ใช้ทักษะต่างๆ เพื่อให้การเรียนรู้ประสบความสำเร็จ ได้แก่ ทักษะการจัดกลุ่ม ทักษะการทำหน้าที่ ทักษะการวางระบบ ทักษะการสืบค้น ทักษะความเป็นผู้นำ ทักษะทางสังคม ทักษะการอยู่ร่วมกัน ทักษะการทำงานกลุ่ม และผู้เรียนเข้าใจว่าทักษะนั้นๆควรจะใช้เมื่อใด ในสถานการณ์ใด ผู้เรียนต้องมีโอกาสแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและได้รับข้อมูลป้อนกลับเกี่ยวกับการใช้ทักษะต่างๆ

ประโยชน์ของการเรียนแบบร่วมมือ

จากการที่นักการศึกษาจำนวนมาก ได้นำวิธีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยการเรียนรู้แบบร่วมมือในรูปแบบต่างๆ ไปปฏิบัติ ได้มีนักการศึกษาหลายท่าน ได้กล่าวถึงประโยชน์และความสำคัญของการเรียนแบบร่วมมือ ไว้ดังนี้

อรพรรณ พรสีมา (2540 : 59) ได้กล่าวถึงประโยชน์ของการเรียนแบบร่วมมือไว้ดังนี้ การเรียนแบบร่วมมือช่วยเสริมสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ที่ดี นักเรียนในกลุ่มทุกคนจะช่วยเหลือแลกเปลี่ยน และให้ความร่วมมือซึ่งกันและกัน

1.เทคนิคการเรียนแบบร่วมมือจะทำให้เกิดการเรียนรู้ในกลุ่มย่อย การทำความเข้าใจในความลึก รวบยอดหรือหลักการที่สำคัญนั้น ครูอาจแบ่งนักเรียนเป็นกลุ่มย่อย เพื่อเปิดโอกาสให้นักเรียนได้พูดคุย อภิปราย และซักถามจนเกิดความเข้าใจอย่างแจ่มชัด คนที่เรียนไวสามารถช่วยเหลือคนที่เรียนช้าเพื่อให้ตามเพื่อนทัน

2.เทคนิคการเรียนแบบร่วมมือช่วยลดปัญหาวินัยในชั้นเรียน ทุกคนในห้องเรียนแบบเรียนแบบร่วมมือจะให้กำลังใจ ยอมรับ ร่วมมือ และช่วยเหลือซึ่งกันและกัน สมาชิกในกลุ่มทุกคนจะรับผิดชอบในความสำเร็จของกลุ่ม จึงจำเป็นต้องร่วมมือกันพัฒนาเสริมสร้างพฤติกรรมที่พึงประสงค์ให้เกิดขึ้นในกลุ่ม การขาดเรียน พฤติกรรมก้าวร้าวรุนแรง และการโต้เถียงจะไม่เกิดขึ้นในชั้นเรียน

3.เทคนิคการเรียนแบบร่วมมือจะช่วยยกระดับคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเฉลี่ยของทั้งชั้น การที่นักเรียนเก่งช่วยเหลือนักเรียนช้า นักเรียนเก่งจะเรียนรู้ความรวบยอดของหัวข้อที่กำลังเรียนได้

ชัดเจนขึ้น ในขณะเดียวกันที่นักเรียนกำลังเรียนซ้ำย่อมจะเรียนรู้ความคิดรวบยอดจากเพื่อซึ่งใช้ภา
 ใกล้เคียงกันได้ง่ายขึ้นกว่าการเรียนรู้จากครู

4.เทคนิคการเรียนรู้แบบร่วมมือส่งเสริมให้นักเรียน ได้พัฒนาความคิดเชิงสร้างสรรค์ ได้ศึกษาค้นคว้า ทำงาน และแก้ปัญหาด้วยตนเอง ผู้เรียนมีอิสระที่จะเลือกยุทธศาสตร์การเรียนรู้ของตนเอง ซึ่งจะทำให้ผู้เรียนมีอิสระในการตัดสินใจด้วยตนเอง

5.นักเรียนมีประสบการณ์ในการเรียนรู้แบบร่วมมือ ส่วนใหญ่มีทักษะในการบริหาร จัดการ การเป็นผู้นำ การแก้ปัญหา มนุษยสัมพันธ์ และการสื่อความหมายดีกว่านักเรียนไม่มีประสบการณ์ในการเรียนรู้แบบร่วมมือ

6.เทคนิคการเรียนรู้แบบร่วมมือเพื่อเตรียมผู้เรียนให้ออกไปใช้ชีวิตในโลกของความเป็นจริง ซึ่งเป็นโลกที่ต้องอาศัยความร่วมมือมากกว่าการแข่งขันแบบเผชิญหน้า

พิมพันธ์ เดชะคุปต์ (2541 : 40) ได้กล่าวถึงการประโยชน์แบบร่วมมือไว้ดังนี้

1. สร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างสมาชิก เพราะทุกคนร่วมมือในการทำงานกลุ่มทุกคน มีส่วนร่วมเท่าเทียมกัน
2. สมาชิกทุกคนมีโอกาสดู พูด แสดงออก แสดงความคิดเห็น ลงมือกระทำอย่างเท่าเทียมกัน
3. เสริมให้มีความช่วยเหลือกัน เช่น เด็กเก่งช่วยเด็กที่เรียนไม่เก่ง ทำให้เด็กเก่งภาคภูมิใจ รู้จักใช้เวลา ส่วนเด็กที่ไม่เก่งเกิดความซาบซึ้งในน้ำใจของเพื่อนสมาชิกด้วยกัน
4. ร่วมกันคิดทุกคน ทำให้เกิดการระดมความคิด นำข้อมูลที่ได้พิจารณาร่วมกันเพื่อประเมินคำตอบที่เหมาะสมที่สุด เป็นการส่งเสริมที่ช่วยกันค้นหาข้อมูลให้มาก และวิเคราะห์และตัดสินใจเลือก
5. ส่งเสริมทักษะทางสังคม เช่น การอยู่ร่วมกันด้วยมนุษยสัมพันธ์ที่ดีต่อกันเข้าใจกันและกัน อีกทั้งส่งเสริมทักษะการสื่อสาร ทักษะการทำงานเป็นกลุ่ม สิ่งเหล่านี้ล้วนส่งเสริมผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนให้สูง

วัฒนาพร ระงับทุกข์ (2541 : 44-45) ได้กล่าวถึงการเรียนรู้แบบร่วมมือ ไว้ดังนี้

1. ช่วยเสริมสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ที่ดี ผู้เรียนในกลุ่มทุกคนจะช่วยเหลือหรือแลกเปลี่ยน และให้ความร่วมมือซึ่งกันและกันในบรรยากาศที่เป็นกันเองและเปิดเผย สมาชิกกลุ่มทุกคนกล้าถามคำถามที่ตนไม่เข้าใจ บรรยากาศเช่นนี้นำไปสู่การอภิปรายซักถามทั้งในและนอกชั้นเรียนอันจะนำไปสู่การเรียนรู้แบบไร้พรมแดน
2. ก่อให้เกิดการเรียนรู้ในกลุ่มย่อย การแบ่งผู้เรียนออกเป็นกลุ่มจะเป็นการเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้พูดคุย อภิปราย ซักถาม จนเกิดความเข้าใจอย่างชัดเจน คนที่เรียนเก่งสามารถช่วยเหลือคนที่เรียนอ่อนกว่าให้ตามเพื่อนทำ
3. ช่วยลดปัญหาวินัยในชั้นเรียน ผู้เรียนจะให้กำลังใจยอมรับและช่วยเหลือซึ่งกันและกัน สมาชิกในกลุ่มทุกคนจะรับผิดชอบในความสำเร็จของกลุ่ม จึงจำเป็นต้องร่วมมือกันพัฒนาเสริมสร้างพฤติกรรมที่พึงประสงค์ให้เกิดขึ้นในกลุ่ม
4. ช่วยยกระดับคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเฉลี่ยของทั้งห้องเรียน เมื่อผู้เรียนเก่งจะช่วยเหลือผู้เรียนอ่อน เขาจะเรียนรู้ความคิดรวบยอดของสิ่งที่กำลังเรียนได้ชัดเจนขึ้นขณะที่ผู้เรียนอ่อนสามารถเรียนรู้จากเพื่อนที่ใช้ภาษาใกล้เคียงกันได้ง่ายกว่าเรียนจากครู
5. ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้พัฒนาความคิดสร้างสรรค์ ได้ศึกษาค้นคว้าทำงาน และแก้ปัญหาด้วยตนเอง และมีอิสระที่จะเลือกวิธีการเรียนรู้ของตน
6. ผู้เรียนมีประสบการณ์ในการเรียนรู้แบบร่วมมือ จะมีทักษะในการบริหารจัดการ การเป็นผู้นำ การแก้ปัญหา มนุษย์สัมพันธ์และการสื่อความหมาย
7. การเรียนรู้แบบร่วมมือช่วยเตรียมผู้เรียนให้ออกไปใช้ชีวิตในโลกของความเป็นจริงซึ่งเป็นโลกที่ต้องอาศัยความร่วมมือมากกว่าการแข่งขัน

จันทร์ดา ดันติพงสานุรักษ์ (2543 : 45-46) ได้กล่าวถึงการเรียนรู้แบบร่วมมือ ไว้ดังนี้

1. สร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างสมาชิก เพราะทุกๆ คนร่วมมือในการทำงานกลุ่มทุกๆ คนมีส่วนร่วมเท่าเทียมกันทำให้เกิดเจตคติที่ดีต่อการเรียน

2. ส่งเสริมให้สมาชิกทุกคนมีโอกาสคิด พูด แสดงออก แสดงความคิดเห็น ลงมือ กระทำอย่างเท่าเทียมกัน
3. ส่งเสริมให้ผู้เรียนรู้จักช่วยเหลือซึ่งกันและกัน เช่น เด็กเก่งช่วยเหลือเด็กที่เรียนไม่เก่ง ทำให้เด็กเก่งภาคภูมิใจ รู้จักใช้เวลา ส่วนเด็กอ่อนเกิดความซาบซึ้งในน้ำใจของเพื่อนสมาชิกด้วยกัน
4. ทำให้รู้จักรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น การร่วมคิด การระดมความคิด นำข้อมูลที่ได้พิจารณา ร่วมกัน เพื่อหาคำตอบที่เหมาะสมที่สุด เป็นการส่งเสริมให้ช่วยกันค้นหาข้อมูลให้มาคิดวิเคราะห์ และเกิดการตัดสินใจ
5. ส่งเสริมทักษะทางสังคม ทำให้ผู้เรียนรู้จักการปรับตัวในการอยู่ร่วมกันด้วยมนุษยสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน เข้าใจกันและกัน
6. ส่งเสริมทักษะการสื่อสาร ทักษะการทำงานเป็นกลุ่ม สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ สิ่งเหล่านี้ล้วนส่งเสริมผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนให้สูงขึ้น

อารี สันหลวี (2543 :36-37) ได้กล่าวถึงประโยชน์ของการเรียนแบบร่วมมือ ไว้ดังนี้

1. ทำให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น
2. ทำให้นักเรียนมียุทธวิธีในการเรียนที่ดี
3. ทำให้นักเรียนมีความทรงจำดีขึ้น
4. ทำให้นักเรียนมีแรงจูงใจภายในมากขึ้น
5. ทำให้นักเรียนมีทักษะทางสังคมเพิ่มขึ้น
6. ทำให้นักเรียนชอบเรียนวิชาต่างๆ มากขึ้น
7. ทำให้นักเรียนมีทัศนคติที่ดีต่อครู
8. ทำให้นักเรียนมีความรู้สึกที่ดีต่อเพื่อนนักเรียนด้วยกันมากขึ้น
9. ทำให้นักเรียนรู้สึกว่าตนเป็นที่ยอมรับและได้รับการสนับสนุนจากเพื่อน
10. ทำให้นักเรียนมีความรู้สึกที่ดีต่อตนเอง (มีความภาคภูมิใจในตนเอง)

สรุปได้ว่า การเรียนแบบร่วมมือ จะช่วยผู้เรียนมีพัฒนาการในตนเอง ทั้งด้านความรู้ ความรับผิดชอบทั้งต่อตนเองและอื่น การช่วยเหลือผู้อื่น การเปลี่ยนแปลงความคิดเห็น การยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น ส่งเสริมให้เห็นคุณค่าของตนเองมีความภาคภูมิใจในตนเอง มีเจตคติที่ดีต่อกัน พัฒนาทักษะความคิดเป็นผู้นำ การสื่อสาร การเข้าสังคม และทำให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น

ปรัชญาและทฤษฎีที่เกี่ยวกับการเรียนแบบร่วมมือ

การเรียนการสอนโดยการเรียนแบบร่วมมือ เป็นการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่มีหลักสอดคล้องกับหลักปรัชญา และทฤษฎีการเรียนรู้ที่สำคัญ ดังนี้

ปรัชญาของจอห์น ดุย (John Dewey)

การเรียนแบบร่วมมือมีหลักการที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีอิสระในการคิด ซึ่งมีนักการศึกษาได้กล่าวถึงทฤษฎีดังกล่าว ไว้ดังนี้

ประไพ เอกอุ่น (2542 : 194) ได้กล่าวถึงทัศนะจอห์น ดุย ในเรื่องเกี่ยวกับการเรียนการสอนว่าเป็นการสร้างพัฒนาการให้แก่บุคคลหลายด้าน ไม่เฉพาะแต่ในด้านความรู้เท่านั้น การเรียนที่จะให้ผลดีต้องเป็นการสอนที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้ใช้ความคิดมากที่สุดและได้กระทำการต่างๆด้วยตนเองให้มากที่สุดด้วย การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเป็นการฝึกให้ ผู้เรียนรู้จักใช้ชีวิตร่วมกันให้เป็นประโยชน์ หลักสูตรต้องพิจารณาจากสภาพสังคมอันเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา การสอนต้องคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล การเรียนต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความคิดริเริ่ม มีอิสระที่จะเรียน และใช้ความคิดอย่างเสรี การจัดกระบวนการเรียนการสอนควรสอดคล้องกับชีวิตจริงของผู้เรียน โดยถือว่าการศึกษาคือชีวิต และการศึกษาคือความเจริญงอกงาม

ทฤษฎีตาข่ายการปฏิบัติงาน (Grid of Work)

การเรียนแบบร่วมมือมีพื้นฐานมาจากการเรียนการสอนโดยใช้กระบวนการกลุ่มซึ่งมีนักการศึกษาที่กล่าวถึงทฤษฎีดังกล่าว ไว้ดังนี้

พงษ์พันธ์ พงษ์โสภา (2542 : 46-47) ได้กล่าวถึงผู้พัฒนาแนวคิดทฤษฎีตาข่ายการปฏิบัติงาน คือ เบลค (Blake) และมูทอน (Mouton) ซึ่งมีหลักการสำคัญคือ คนเราต้องการงานให้ได้ผลงาน และต้องการมีส่วนร่วมในงานที่เขารับผิดชอบ ซึ่งการที่จะทำให้สมาชิกเข้ามานั้นจะต้อง

สร้างบรรยากาศของการยอมรับเพื่อสนับสนุนของความคิดสร้างสรรค์และเปิดโอกาสให้สมาชิกได้แสดงความคิดเห็นในการทำงานร่วมกัน เพราะทฤษฎีนี้เชื่อมั่นว่าผลงานที่เกิดขึ้นย่อมมาจากบูรณาการ ซึ่งหมายถึงการสประสมประสานความต้องการขององค์การและของสมาชิกเข้าด้วยกัน แนวคิดที่สำคัญของทฤษฎีนี้ ประกอบด้วย

1. ลักษณะของกลุ่มซึ่งประกอบด้วย

1.1 กลุ่มแต่ละกลุ่มจะต้องประกอบด้วยสมาชิก ซึ่งมีบุคลิกภาพเป็นลักษณะเฉพาะตัว ได้แก่ สติปัญญา ทักษะ และบุคลิกภาพ เป็นต้น

1.2 กลุ่มแต่ละกลุ่มจะมีลักษณะเฉพาะกลุ่ม หรือความสามารถเฉพาะที่ได้รับจากคุณสมบัติเฉพาะตัวของสมาชิกที่รวมเป็นกลุ่ม ซึ่งส่งผลให้แต่ละกลุ่มมีลักษณะแตกต่างกันออกไป บุคลิกภาพพิจารณาได้จากความสามารถของกลุ่มที่แสดงออกพฤติกรรม โดยรวมของสมาชิกตลอดถึงการตัดสินใจ และการแสดงออกถึงพฤติกรรม

1.3 กลุ่มแต่ละกลุ่มจะมีลักษณะโครงสร้างภายใน โดยเฉพาะ ซึ่งหมายถึง แบบแผนความสัมพันธ์ระหว่างสมาชิก หรือลักษณะในการรวมกลุ่มของสมาชิก เช่น การแสดงบทบาท ตำแหน่งหน้าที่ และการสื่อสารระหว่างสมาชิกในกลุ่ม เป็นต้น

2. พลัง หรือ การเปลี่ยนแปลงบุคลิกลักษณะของกลุ่ม หมายถึง การแสดงพฤติกรรมหรือความร่วมมือของสมาชิกเพื่อจุดมุ่งหมายของกลุ่มพฤติกรรมของสมาชิก มีลักษณะ 2 ประการ คือ

2.1 ลักษณะที่ทำให้กลุ่มรวมกันได้ หมายถึง ความร่วมมือในการทำกิจกรรมของสมาชิก ซึ่งความสัมพันธ์จะดำเนินไปอย่างราบรื่น เกิดความสามัคคี ร่วมแรงร่วมใจกัน (Cohesion) ซึ่งทำให้การรวมกลุ่มมีความเหนียวแน่นมั่นคง

2.2 ลักษณะที่ทำให้กลุ่มประสบผลสำเร็จ หมายถึง กิจกรรมของสมาชิกที่กระทำเพื่อให้กลุ่มบรรลุจุดมุ่งหมายที่ได้กำหนดไว้

ทฤษฎีกลุ่มสัมพันธ์

การเรียนรู้แบบร่วมมือมีพื้นฐานมาจากการทำงานโดยใช้กระบวนการกลุ่ม ซึ่งมีนักการศึกษากล่าวถึงทฤษฎีดังกล่าว ไว้ดังนี้

ทิสนา แคมมณี, ทองอินทร์ วงศ์โสธร และหลุยส์ จำปาเทศ (2541 : 91-92) ได้กล่าวถึงความสัมพันธ์ของทฤษฎีกลุ่มสัมพันธ์กับกระบวนการจัดการเรียนการสอน ไว้ดังนี้

1. การเรียนรู้เป็นกระบวนการที่ควรเป็นไปอย่างมีชีวิตชีวา ดังนั้น ผู้เรียนจึงควรมีบทบาทรับผิดชอบต่อการเรียนรู้ของตน และมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมของตน
2. การเรียนรู้เกิดขึ้นได้จากแหล่งต่างๆ กัน มิใช่จากแหล่งใดแหล่งหนึ่งเพียงแหล่งเดียว ประสบการณ์ ความรู้ตื้นลึกคิดของแต่ละบุคคลถือว่าเป็นแหล่งการเรียนรู้ที่สำคัญ
3. การเรียนรู้ที่ดีจะต้องเป็นการเรียนรู้ที่เกิดขึ้นจากความเข้าใจจึงจะช่วยให้ผู้เรียนจดจำและสามารถใช้การเรียนรู้นั้นให้เป็นประโยชน์ได้ การเรียนรู้ที่ผู้เรียนเป็นผู้ค้นพบด้วยตนเองนั้น มีส่วนช่วยให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจลึกซึ้งและจดจำได้ดี
4. การเรียนรู้กระบวนการเรียนรู้นั้นมีความสำคัญ หากผู้เรียนมีความเข้าใจและมีทักษะในเรื่องนี้แล้ว จะสามารถใช้เป็นเครื่องมือในการแสวงหาความรู้และคำตอบต่างๆ ที่ตนต้องการ

ดังนั้น การจัดการเรียนการสอนตามหลักการกลุ่มสัมพันธ์ จึงมีลักษณะดังนี้

- 1.ยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ซึ่งเน้นให้ครูพยายามจัดการเรียนการสอนให้ผู้เรียนมีโอกาสร่วมเข้ารวมในกิจกรรมการเรียนรู้ให้ทั่วถึงกันมากที่สุด เพราะการที่ผู้เรียนได้มีบทบาทต่างๆ จะช่วยให้ผู้เรียนเกิดความพร้อม ความกระตือรือร้นที่จะเรียน
- 2.ยึดกลุ่มเป็นแหล่งความรู้ที่สำคัญ ซึ่งเน้นให้ครูพยายามจัดการเรียนการสอนให้ผู้เรียนได้มีโอกาสเรียนรู้จากกลุ่มให้มาก การให้ผู้เรียนได้ฝึกการเรียนรู้ในลักษณะกลุ่มจะช่วยให้ผู้เรียนเกิดความรู้ความเข้าใจและเรียนรู้ที่จะปรับตัวให้สามารถอยู่และทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ดี
- 3.ยึดการค้นพบด้วยตนเองเป็นกระบวนการเรียนสำคัญในการเรียนรู้ ซึ่งเน้นให้ครูพยายามจัดการเรียนการสอน ผู้สอนส่งเสริมให้ผู้เรียนได้พยายามค้นหาและค้นพบคำตอบด้วยตัวเองทั้งนี้ เพราะการค้นพบความจริงใดๆ ด้วยตนเองนั้น ผู้เรียนมักจะจดจำได้ดี
- 4.ยึดความสำคัญของกระบวนการเรียนรู้ว่าเป็นเครื่องมือที่จำเป็นในการแสวงหาความรู้และคำตอบต่างๆ

5. ยึดความสำคัญของการนำความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวันว่าเป็นสิ่งที่จำเป็นที่จะช่วยให้การเรียนรู้มีความหมายยิ่งขึ้น

ทฤษฎีแรงจูงใจ

การจัดการเรียนแบบร่วมมือ มีการเสริมแรงเพื่อเป็นการกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดแรงจูงใจในการเรียน ซึ่งจะทำให้ผู้เรียนมีความสนใจในการเรียนมากขึ้น ซึ่งมีนักการศึกษากล่าวถึงทฤษฎีดังกล่าว ไว้ดังนี้

อารี พันธุ์ณี (2540 : 198-200) ได้กล่าวถึงหลักในการสร้างแรงจูงใจในการเรียน ไว้ดังนี้

1. การชมเชยและการด่าทอ ทั้งการชมเชยและการด่าทอจะมีผลต่อการเรียนรู้ของเด็กด้วยกันทั้งสองอย่าง จากผลการศึกษานักเรียนในชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 พบว่าการชมเชยจะให้ผลดีกว่าการด่าทอบ้างเล็กน้อย เด็กโตชอบการชมเชยกว่าเด็กด่าทอ เด็กที่เรียนดีนั้นเมื่อถูกด่าทอจะมีความพยายามมากกว่าเมื่อได้รับคำชมเชย

2. การทดสอบบ่อยครั้ง ช่วยกระตุ้นให้นักเรียนสนใจการเรียนอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ ทำให้นักเรียนสนใจในการเรียนมากขึ้น

3. การค้นคว้าหาความรู้ด้วยตนเอง ครูควรส่งเสริมให้นักเรียนได้ศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง ด้วยการแนะนำหรือกำหนดหัวข้อที่ทำให้นักเรียนสนใจใคร่รู้

4. วิธีการที่แปลกและใหม่ ควรนำวิธีการที่แปลกๆใหม่ๆ เพื่อสร้างความสนใจโดยใช้วิธีการใหม่ ซึ่งนักเรียนไม่คาดคิดหรือประสบการณ์มาก่อน วิธีการที่แปลกและใหม่จะช่วยให้เด็กเกิดความสนใจและมีแรงจูงใจในการเรียนมากขึ้น

5. ตั้งรางวัลสำหรับงานที่มอบหมาย ครูควรตั้งรางวัลล่วงหน้าแก่เด็กที่นักเรียนทำสำเร็จ เพื่อยังยู่ให้นักเรียนพยายามมากยิ่งขึ้น

6. ตัวอย่างจากสิ่งที่เด็กคุ้นเคยและคาดไม่ถึง การยกตัวอย่างประกอบการสอนควรเป็นสิ่งที่นักเรียนรู้จักคุ้นเคยแล้ว เพื่อให้เข้าใจได้ง่ายและรวดเร็วขึ้น

7.เชื่อมโยงบทเรียนใหม่กับสิ่งที่เคยเรียนรู้มาก่อน การนำเอาสิ่งใหม่ไปเชื่อมโยงสัมพันธ์กับสิ่งที่เคยรู้มาก่อน จะทำให้เข้าใจได้ง่ายและชัดเจนขึ้น ซึ่งจะทำให้ให้นักเรียนสนใจ บทเรียนมากขึ้น

8.เกมและการเล่นละคร การสอนที่让孩子ได้ปฏิบัติจริง ทั้งในการเล่นและแสดงละคร ทำให้เด็กเกิดความสนุกสนานเพลิดเพลิน ส่งเสริมความสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนและช่วยให้เข้าใจบทเรียนได้ดีขึ้น

9.สถานการณ์ที่ทำให้นักเรียนไม่พึงปรารถนา สถานการณ์ในชั้นเรียนที่อาจทำให้นักเรียนเบื่อไม่พอใจ ขัดแย้ง ควรหาทางลดหรือจัด เพราะเป็นสิ่งที่อุปสรรคต่อการเรียนรู้ของนักเรียน

จากการศึกษาปรัชญาและทฤษฎีตามที่น่าสนใจอาจกล่าวได้ว่าหลักการสอนโดยการเรียนแบบร่วมมือ เป็นวิธีสอนวิธีหนึ่งที่มีรากฐานมาจากทฤษฎีต่างๆ โดยนำมาประยุกต์ใช้เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพสอดคล้องกับหลักทฤษฎีการเรียนรู้ ซึ่งสามารถสรุปหลักการที่สำคัญ ไว้ดังนี้

1. การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนควรเน้นการสอนที่ยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง
2. การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนควรจัดการเรียนรู้โดยการค้นพบด้วยตนเอง
3. ควรยึดความสำคัญของกระบวนการเรียนรู้
4. การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนควรยึดกระบวนการกลุ่ม และความร่วมมือภายในกลุ่ม
5. ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ควรกระตุ้นให้เกิดแรงจูงใจ หรือควรมีการเสริมแรง
6. การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ควรเน้นให้ผู้เรียนนำความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวันได้

1. แนวทางการจัดกิจกรรมการเรียนแบบร่วมมือ

2.1 ขั้นตอนการเรียนแบบร่วมมือ

ขั้นตอนของการเรียนแบบร่วมมือนั้น ไม่ว่าจะใช้เทคนิคใดก็ตาม จะมีลำดับขั้นตอนในการเรียนที่คล้ายกันคือ ขั้นเตรียม ขั้นสอน ขั้นทำงานกลุ่ม ขั้นตรวจสอบผลงานและทดสอบ ขั้นสรุปบทเรียน

และประเมินผลการทำงานกลุ่ม ซึ่งมีนักการศึกษาหลายท่านได้กล่าวถึงขั้นตอนของการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนแบบร่วมมือ ไว้ดังนี้

พนมพร เผ่าเจริญ (2541 : 233-235) ได้กล่าวถึงขั้นตอนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนแบบร่วมมือ ไว้ 6 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ระบุหัวข้อและจัดนักเรียนเข้ากลุ่ม ครูเสนอปัญหาแก่นักเรียนทั้งชั้นแล้วให้นักเรียนช่วยกันเสนอสิ่งที่ตนอยากรู้เกี่ยวกับปัญหา นักเรียนปรึกษาหารือกันเกี่ยวกับเรื่องที่ตนเองสนใจ และเสนอหัวข้อให้แก่สมาชิกในชั้นทราบ นักเรียนทั้งชั้นช่วยกันกำหนดหัวข้อที่นักเรียนทั้งชั้นสนใจ และจัดกลุ่มศึกษาเพียง 1 หัวข้อ

ขั้นตอนที่ 2 ขึ้นวางแผน ครูและนักเรียนวางแผนร่วมกันเกี่ยวกับกระบวนการดำเนินงานภาระงานที่ต้องทำ และเป้าหมายของงานในแต่ละหัวข้อย่อยตามปัญหาที่เลือก

ขั้นตอนที่ 3 ขึ้นดำเนินการ เป็นการดำเนินการตามแผนที่วางไว้ในขั้นที่สองกิจกรรมและทักษะต่างๆ ที่ต้องการศึกษาควรมาจากแหล่งข้อมูลทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน ครูให้ความช่วยเหลือกลุ่มตามความต้องการของกลุ่มและคอยตักเตือนพฤติกรรมที่มีปัญหา

ขั้นตอนที่ 4 ขึ้นเตรียมเสนอรายงาน นักเรียนแต่ละกลุ่มรวบรวมข้อมูลที่สมาชิกในกลุ่มตนได้จัดทำ ช่วยแก้ปัญหาแล้วสรุปเป็นรายงานของกลุ่ม เพื่อเสนอต่อนักเรียนทั้งชั้น สมาชิกช่วยกันเตรียมเสนอรายงานให้น่าสนใจ และมีประสิทธิภาพ

ขั้นตอนที่ 5 ขึ้นเสนอรายงาน นักเรียนแต่ละกลุ่มเสนอผลงานในกลุ่มของตน ให้สมาชิกในชั้นเรียนทราบตามที่เตรียมไว้ในขั้นที่ 4 ควรให้นักเรียนในชั้นมีกิจกรรมร่วมด้วย

ขั้นที่ 6 ขึ้นประเมินผล ครูและนักเรียนประเมินผลรายงานกลุ่มย่อย และประเมินภาพรวมของทั้งชั้น การประเมินนี้รวมถึงการประเมินเป็นรายบุคคลด้วย

อรพรรณ พรสีมา (2540 : 65-66) ได้กล่าวถึงขั้นตอนในการสอนโดยการเรียนแบบร่วมมือว่ามีขั้นตอนและรายละเอียดดังนี้

1. ขั้นเตรียม กิจกรรมในขั้นเตรียมประกอบด้วยครูแนะนำทักษะในการเรียนรู้ร่วมกัน และจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบย่อยๆประมาณ 2-6 คน ครูควรแนะนำเกี่ยวกับระเบียบของกลุ่ม บทบาทและสมาชิกในกลุ่ม แจกวัสดุประสงค์ของบทเรียนและกิจกรรมร่วมกัน และการฝึกทักษะพื้นฐานที่จำเป็นสำหรับการทำกิจกรรมกลุ่ม
2. ขั้นสอน ครูนำเข้าสู่บทเรียน แนะนำเนื้อหาและแหล่งข้อมูล มอบหมายงานให้นักเรียนแต่ละกลุ่ม และอธิบายขั้นตอนการทำงาน
3. ขั้นทำกิจกรรมกลุ่ม นักเรียนเรียนรู้ร่วมกันในกลุ่มย่อย โดยที่แต่ละคนมีบทบาทและหน้าที่ตามที่ได้รับมอบหมาย เป็นขั้นตอนที่สมาชิกในกลุ่มจะได้ร่วมกันรับผิดชอบต่อผลงานของกลุ่ม ในขั้นนี้ครูจะกำหนดใช้เทคนิคต่างๆ กันในการทำกิจกรรมแต่ละครั้ง เทคนิคที่ใช้แต่ละครั้ง จะต้องเหมาะสมกับวัตถุประสงค์ในการเรียนแต่ละเรื่อง ในการเรียนครั้งหนึ่งอาจใช้เทคนิคการเรียนแบบร่วมมือหลายๆเทคนิคประกอบกัน เพื่อให้เกิดประสิทธิผลในการเรียน
4. ขั้นตรวจสอบผลงานและทดสอบ ในขั้นนี้เป็นการตรวจสอบว่าผู้เรียนได้ปฏิบัติหน้าที่ครบถ้วนแล้วหรือไม่ ผลการปฏิบัติเป็นอย่างไร เน้นการตรวจสอบของผลงานกลุ่มและรายบุคคลในบางกรณี นักเรียนอาจต้องซ่อมเสริมสิ่งที่ยังขาดตกบกพร่อง ต่อจากนั้นเป็นการทดสอบ
5. ขั้นสรุปบทเรียนและประเมินผลการทำงานกลุ่ม ครูและนักเรียนช่วยกันสรุปบทเรียน ถ้าสิ่งที่ยังเรียนยังไม่เข้าใจครูควรอธิบายเพิ่มเติม ครูและนักเรียนช่วยกันประเมินผลการทำงานกลุ่ม และพิจารณาว่า อะไรคือจุดเด่นของงาน และอะไรคือสิ่งที่ควรปรับปรุง

เพื่อให้การเรียนการสอนเป็นไปตามขั้นตอนดังกล่าว และบังเกิดผลต่อนักเรียน ครูจะต้องวางแผนการเรียนให้แก่ผู้เรียนอย่างเป็นระบบครบทุกขั้นตอน ในส่วนของการประเมินผลอาจกระทำได้หลายวิธี เพื่อเป็นการช่วยและเป็นการให้กำลังใจแก่ผู้เรียน ครูอาจจัดให้มีการวัดและประเมินผลดังนี้

1. ให้คะแนนรายบุคคลบวกกับคะแนนกลุ่ม ถ้าทุกคนในกลุ่มทำงานได้ตามเกณฑ์ที่ครูตั้งไว้
2. ทุกคนในกลุ่มได้คะแนนเท่ากัน
3. เลือกงานคนใดคนหนึ่งในกลุ่มตรวจแล้วให้คะแนน
4. ตรวจผลงานของทุกคนในกลุ่มแล้วหาคะแนนเฉลี่ยแล้วจึงเอาคะแนนเฉลี่ยบวกกับคะแนนการทำงานร่วมกัน

จากการศึกษาขั้นตอนของการเรียนแบบร่วมมือ สรุปได้ว่าการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนแบบร่วมมือ ประกอบด้วยขั้นตอนที่สำคัญ 5 ขั้นตอน คือ

1. ขั้นเตรียมการสอน เป็นขั้นที่ผู้สอนแจ้งวัตถุประสงค์ของบทเรียน การจัดผู้เรียนเข้ากลุ่ม การจัดชั้นเรียน และจัดเตรียมสื่อการเรียนการสอน
2. ขั้นสอง ผู้สอนนำเข้าสู่บทเรียน แนะนำเนื้อหา แหล่งข้อมูล ขั้นตอนการทำงาน มอบหมายให้ผู้เรียน
3. ขั้นทำกิจกรรมกลุ่ม ผู้เรียนดำเนินกิจกรรมการเรียนการสอนร่วมกันในกลุ่มย่อยสมาชิกปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย
4. ขั้นตรวจสอบผลงานและทดสอบ เป็นขั้นที่ตรวจสอบผลงานของกลุ่มและรายบุคคลว่าปฏิบัติหน้าที่ครบถ้วนหรือไม่ ผลการปฏิบัติเป็นอย่างไร
5. ขั้นสรุปและประเมินผล ผู้สอนและผู้เรียนช่วยกันสรุปบทเรียนและประเมินผลการทำงานกลุ่ม

เทคนิคของการเรียนแบบร่วมมือ

เทคนิคของการเรียนแบบร่วมมือ มีหลายเทคนิคด้วยกัน ผู้สอนควรพิจารณาเลือกเทคนิคการสอนให้เหมาะสมกับเนื้อหาและจุดประสงค์ของการจัดการเรียนการสอนในรายวิชานั้นๆ ซึ่งได้มีผู้กล่าวถึงเทคนิคการเรียนแบบร่วมมือ ไว้ดังนี้

ไสว พิกขาว (2542 : 135-162) กล่าวว่าเทคนิคของการเรียนแบบร่วมมือ ที่นิยมใช้ในปัจจุบัน มี 7 เทคนิค ดังนี้

1. เทคนิคปริศนาความคิด เป็นการสอนที่อาศัยแนวคิดการต่อภาพ วิธีการหลักของการสอนแบบนี้คือ แบ่งผู้เรียนออกเป็นกลุ่มมีสมาชิก 3-4 คน โดยสมาชิกในกลุ่มมีความสามารถละกัน ผู้เรียนจะได้ศึกษาเพียงส่วนหนึ่งหรือหัวข้อย่อยของเนื้อหาทั้งหมด โดยการศึกษาเรื่องนั้นๆจากเอกสารหรือ

กิจกรรมที่ผู้สอนจัดให้ ในตอนที่ศึกษาหัวข้อย่อนั้น ผู้เรียนจะทำงานเป็นกลุ่มกับเพื่อนที่ได้รับมอบหมายให้ศึกษาหัวข้อย่อยเดียวกันและเตรียมพร้อมที่จะกลับไปอธิบายให้เพื่อนสมาชิกในกลุ่มพื้นฐานของตนเอง จบบทเรียนจะมีการทดสอบ ผลของคะแนนกลุ่มที่พัฒนาได้ตามคะแนนมาตรฐานที่กำหนดจะได้รับรางวัล

2. เทคนิคแบ่งปันความสำเร็จ (Student Teams-Achievement Division :STAD) เป็นการเรียนที่แบ่งผู้เรียนออกเป็นกลุ่มๆ ละ 4-5 คน โดยสมาชิกมีความสามารถแตกต่างกันทั้งเพศ เชื้อชาติ ผู้สอนกำหนดบทเรียนและงานของกลุ่มไว้แล้ว ผู้สอนทำการสอน แล้วให้ผู้เรียนทำงานกลุ่มที่กำหนด ผู้เรียนในกลุ่มช่วยเหลือกัน เด็กเก่งช่วยและตรวจงานของเพื่อนให้ถูกต้องก่อนนำส่งผู้สอน ผู้เรียนต่างคนต่างทำข้อสอบแล้วเอาคะแนนมารวมกันเป็นคะแนนของกลุ่มผู้สอนจัดลำดับของคะแนนกลุ่มปิดประกาศให้ทุกคนทราบ

3. เทคนิคการเรียนรู้ร่วมกัน (Learning Together : LT) เป็นการสอนที่จัดกลุ่มผู้เรียนออกเป็นกลุ่มๆละไม่เกิน 6 คน ซึ่งสมาชิกมีความสามารถแตกต่างกัน จัดให้ผู้เรียนนั่งหันหน้าเข้าหากันเป็นวง เพื่อให้สามารถสื่อสารพูดคุยกันได้สะดวก ผู้เรียนแต่ละกลุ่มทำงานตามที่ได้รับมอบหมาย สมาชิกกลุ่มมีปฏิสัมพันธ์ต่อกัน มีความรับผิดชอบในตัวเองต่องานที่ได้รับมอบหมาย ผู้สอนสอนทักษะการทำงานกลุ่ม และประเมินการทำงานกลุ่มของผู้เรียน

4. เทคนิคช่วยกันคิดช่วยกันเรียน (Team Assisted Individualization :TAI) เป็นวิธีการสอนที่ผสมผสานระหว่างการเรียนแบบร่วมมือ (Co-operativ Learning) และการสอนรายบุคคล (Individualization Instruction) เข้าด้วยกัน โดยให้ผู้เรียนได้ลงมือทำกิจกรรมในการเรียนได้ด้วยตนเองตามความสามารถของตน และส่งเสริมความร่วมมือภายในกลุ่ม มีการแลกเปลี่ยนประสบการณ์การเรียนรู้และปฏิสัมพันธ์ทางสังคม

5.เทคนิคการจัดทีมแข่งขัน (Teams – Games –Tournaments : TGT) เป็นการเรียนแบบร่วมมือกันแข่งขันกิจกรรม โดยจัดกลุ่มผู้เรียนละความสามารถ กลุ่มละ 3-4 คน แต่ละกลุ่มศึกษาหัวข้อที่เรียน และปฏิบัติหน้าที่ของตนแล้วเริ่มทำการแข่งขันตอบปัญหา คะแนนที่สมาชิกแต่ละคนในกลุ่มทำได้ จะนำมารวมกันเป็นคะแนนของกลุ่ม เมื่อเสร็จการแข่งขัน ผู้สอนให้รางวัลกลุ่มที่ทำคะแนนได้สูงสุด

6. เทคนิคกลุ่มสืบค้น (Group Investigation : GI) เป็นวิธีการสอนที่แบ่งผู้เรียนออกเป็นกลุ่มๆ ละ 2-5 คน แต่ละกลุ่มทำงานตามที่ได้รับมอบหมาย สมาชิกในกลุ่มแบ่งงานกันทำตามความถนัดและความสามารถ กลุ่มเสนอผลงานหรือรายงานหน้าชั้น การประเมินผลประเมินทั้ง รายบุคคลและ เป็นรายกลุ่ม การให้รางวัลให้เป็นกลุ่ม

7. เทคนิครวมกันอ่านเขียน (Cooperative Intergrated Reading and Composition: CIRC) เป็นเทคนิคสำหรับสอนการอ่าน การเขียน และทักษะทางภาษา ใช้กับนักเรียนระดับประถมศึกษาตอนปลาย โดเน้นที่หลักสูตรและวิธีการสอน ผู้สอนแบ่งกลุ่มผู้เรียนออกเป็นกลุ่มการอ่านแล้ว ผู้สอนให้ผู้เรียนจับคู่กัน แล้วแต่ละคู่จะถูกกำหนดให้เป็นกลุ่ม ที่ประกอบด้วยสมาชิกอีกคู่หนึ่งที่มา จากกลุ่มการอ่าน ตัวอย่างเช่น ในทีมหนึ่งประกอบด้วยผู้เรียนสองคนที่มาจากกลุ่มการอ่านที่เก่ง และผู้เรียนอีกสองคนที่มาจากกลุ่มการอ่านที่อ่อนกว่า ส่วนผู้เรียนที่จัดว่ามีปัญหาทางการอ่าน ก็ให้ กระจายกันอยู่ในทีมต่างๆ มีกิจกรรมต่างๆ จำนวนหลายกิจกรรม ที่จะต้องทำงานร่วมกันแบบเป็น คู่ๆ อย่างไรก็ตาม อีกคู่หนึ่งที่มีอยู่ในกลุ่มเดียวกันสามารถช่วยเหลือกันได้ ผู้เรียนในทีมจะใช้เวลา ส่วนใหญ่ทำงานเป็นอิสระจากผู้สอน ผู้เรียนจะประเมินเพื่อนสมาชิกในกลุ่มซึ่งกันและกัน คะแนน จากการประเมินนักเรียนแต่ละคน รวมเป็นคะแนนของกลุ่มกลุ่มใดได้คะแนนถึงเกณฑ์ที่กำหนดไว้ จะได้รับรางวัล

มีนักศึกษาหลายท่านเสนอแนวคิดเทคนิคการสอนทั่วไปที่สามารถใช้ร่วมกับเทคนิคการจัด กิจกรรมการเรียนการสอนแบบร่วมมือ ท่านหนึ่งที่เสนอแนวคิดนี้คือ พิมพันธ์ เชะคุปต์ (2544 : 9-16) ได้เสนอไว้ดังนี้

1. การพูดเป็นคู่ (Rally orbin) เป็นเทคนิคเปิดโอกาสให้ผู้เรียนพูด ตอบ แสดง ความคิด เป็นเป็นคู่ๆ

โดยเปิดโอกาสให้สมาชิกเป็นคู่ได้พูดกัน เช่น กลุ่มมีสมาชิก 4 คน แบ่งเป็น 2 คู่ คู่ 1 ประกอบด้วย สมาชิกคนที่ 1 และคนที่ 2 แต่ละคู่จะพูดพร้อมๆกันไป โดย 1 พูด 2 ฟัง จากนั้น 2 พูด 1 ฟัง ต่อมา 1 พูด 2 ฟัง เป็นต้น

2. การเขียนเป็นคู่ (Rally table) เป็นเทคนิคคล้ายกับการพูดเป็นคู่ทุกประการต่างกัน เพียง การเขียนเป็นคู่ เป็นการร่วมมือเป็นคู่ๆ โดยผลัดกันเขียนหรือวาด (ใช้อุปกรณ์ : กระดาษ 2 แผ่น และปากกา 2 ด้าม ต่อกลุ่ม)

3. การพูดรอบวง (Round robin) เป็นเทคนิคที่สมาชิกของกลุ่มผลัดกันพูด ตอบ เล่า อธิบาย โดย

ไม่ใช่การเรียน การวาด และการพูดที่ผลัดกันทีละคนตามเวลาที่กำหนด จนครบ 4 คน

4. การเขียนรอบวง (Round table) เป็นเทคนิคที่เหมือนกับการพูดรอบวง แตกต่างกันที่เน้น การเขียน

การวาด (ใช้อุปกรณ์ : กระดาษ 1 แผ่น และปากกา 1 ด้ามต่อกลุ่ม) วิธีการคือ ผลัดกันเขียนลงใน กระดาษที่เตรียมไว้ทีละคนตามเวลาที่กำหนด

5. การแก้ปัญหาด้วยการต่อภาพ (Jigsaw problem solving) เป็นเทคนิคที่สมาชิกแต่ละคน คิด

คำตอบของตนเองไว้ จากนั้นกลุ่มนำคำตอบของทุกๆคนมารวบรวมกันอภิปราย เพื่อหาคำตอบที่ดีที่สุด

6. คิดเดี่ยว-คิดคู่ – ร่วมกันคิด (Think-share) เป็นเทคนิค โดยเริ่มจากปัญหาหรือโจทย์ คำถาม โดยสมาชิกแต่ละคนคิดหาคำตอบด้วยตนเองก่อน แล้วนำคำตอบไปอภิปรายกับเพื่อนเป็นคู่ จากนั้นจึงนำคำตอบของตนหรือของเพื่อนที่เป็นคู่เล่าให้เพื่อน ๆ ทั้งชั้นฟัง

7. อภิปรายเป็นคู่ (Pair discussion) เป็นเทคนิคที่เมื่อผู้สอนถามคำถามหรือกำหนดโจทย์ แล้วให้สมาชิกนั่งใกล้กันร่วมกันคิดและอภิปรายเป็นคู่

8. อภิปรายเป็นทีม (Team discussion) เป็นเทคนิคที่เมื่อผู้สอนตั้งคำถาม แล้วให้สมาชิกของกลุ่มทุก ๆ คน ร่วมกันคิด พูด อภิปราย พร้อมกัน

9. ทำเป็นกลุ่ม-ทำเป็นคู่-และทำคนเดียว (Team -pair-solo) เป็นเทคนิคที่เมื่อผู้สอนกำหนด ปัญหาหรือโจทย์ หรืองานให้แล้ว สมาชิกจะต้องทำงานร่วมกันทั้งกลุ่มจนทำงานได้สำเร็จ แล้ว จากนั้นจะแบ่งสมาชิกเป็นคู่ให้ทำงานร่วมกันเป็นคู่จนสำเร็จ แล้วถึงขั้นสุดท้ายให้สมาชิกแต่ละ คนทำงานคนเดียวจนสำเร็จ

10. การเรียงแถว (Line-ups) เป็นเทคนิคที่ง่าย ๆ โดยให้ผู้เรียนยืนเป็นแถวเรียงลำดับภาพ คำ หรือสิ่งที่ผู้สอนกำหนดให้ เช่น ครูให้ภาพต่าง ๆ แก่ผู้เรียน แล้วให้ผู้เรียนยืนเรียงลำดับภาพ ขึ้นตอนของวงจรชีวิตของแมลง ห่วงโซ่อาหาร เป็นต้น

11. การพูดเป็นคู่ตามเวลากำหนด (Time-pair-share) เป็นเทคนิคการเรียนรู้แบบร่วมมือที่สมาชิกจับคู่กัน สมาชิกคนที่ 1 พูดในเวลาที่กำหนดเพื่อตอบโจทย์หรือปัญหาที่กำหนด สมาชิกคนที่ 2 ฟัง จากนั้นสมาชิกคนที่ 2 พูด คนที่ 1 ฟัง การพูดให้เวลาเท่ากันครั้งแรก

12. การทำโครงการเป็นกลุ่ม (Team project) เป็นเทคนิคการเรียนรู้ด้วยวิธีโครงการโดยผู้สอนอาจจะกำหนดวิธีการทำโครงการ ระบุบทบาทของสมาชิกแต่ละคนในกลุ่ม ให้ร่วมกันทำโครงการตามที่มอบหมาย หรืออาจใช้วิธีให้ผู้เรียนร่วมกันคิดทำโครงการ โดยผู้เรียนแบ่งหน้าที่ให้สมาชิกทุกคนมีบทบาทในการทำงาน

13. การหาข้อยุติ (Showdown) เป็นเทคนิคที่ใช้ทบทวนความรู้ วัดความรู้ ซึ่งอาจใช้ได้ทุกขั้นตอนของการสอนโดย

13.1 สมาชิกแต่ละคนของกลุ่มเขียนคำถามตามที่ผู้สอนกำหนดลงในกระดาษของตน จะได้โจทย์คำถามครบตามจำนวนสมาชิกของกลุ่ม

13.2 ให้สมาชิกนำโจทย์คำถามพร้อมปากกาวางตรงกลางโต๊ะ

13.3 กำหนดสมาชิกหัวหน้า เริ่มที่สมาชิกคนใดคนหนึ่งก่อนก็ได้ให้สุ่มหยิบโจทย์คำถาม

13.4 สมาชิกทุกคนหยิบปากกา แล้วเขียนคำตอบเพื่อตอบโจทย์คำถามในกระดาษของตนเอง

13.5 จากนั้นตรวจคำตอบร่วมกัน ถ้าตอบถูกต้อง ทุกคนก็ได้แสดงความชื่นชมกัน ถ้าตอบไม่ถูกต้อง ให้เปิดหนังสือค้นคว้าหรือถามผู้สอนก็ได้ แล้วแก้ไขให้ถูกต้องทุกคน

13.6 จากนั้นหมุนเวียนสมาชิกคนต่อไปเป็นหัวหน้า แล้วจึงดำเนินกิจกรรมตามข้อ 13.1 - 13.5 ให้ทำเช่นนี้จนสมาชิกทุกคนตอบโจทย์คำถามทุกข้อได้ครบ

14. คิดเดี่ยว – คิดคู่ – คิดเป็นกลุ่ม (Think – pair - square) เป็นเทคนิคโดยเริ่มจากปัญหาหรือโจทย์คำถามโดยสมาชิกแต่ละคน

15. การพุดวงกลมซ้อน (Inside- outside circle) เป็นเทคนิคที่ผู้เรียนอาจนั่งหรือยืนเป็นวงกลมซ้อนกัน 2 วง แต่ละวงมีจำนวนกลุ่มเท่ากัน วงในหันหน้าออก วงนอกหันหน้าเข้าหรือยืนเป็นคู่ก็ได้ ผู้เรียนที่เป็นคู่หรือกลุ่มที่เป็นคู่ก็ได้ ผู้เรียนที่เป็นคู่หรือกลุ่มที่เป็นกลุ่มที่เป็นคู่กันจะพุดหรืออภิปราย หรือนำเสนอผลงานกลุ่มแก่กันและกัน โดยผลัดกันพุด อาจมีการกำหนดเวลาด้วย จากนั้นจะหมุนเวียนเปลี่ยนคู่หรือกลุ่มใหม่ไปเรื่อย ๆ โดยไม่ซ้ำกัน โดยผู้เรียนวงนอกและวงในเคลื่อนที่ไปในทิศทางตรงกันข้าม เพื่อให้พบสมาชิกไม่ซ้ำกลุ่มเดิม

16. การให้ข้อมูลย้อนกลับและแบบหมุนเวียน (Rotating feedback) เป็นเทคนิคที่สมาชิกทุกคนในแต่ละกลุ่มให้ข้อมูลย้อนกลับ ซึ่งอาจเป็นข้อคิด ข้อเสนอแนะ ข้อดี ข้อบกพร่องต่อผลงานของกลุ่มอื่น ๆ โดยหมุนเวียนไปที่ละกลุ่มจนครบอย่างเป็นระบบ หรืออาจมีกำหนดเวลาให้แต่ละกลุ่มด้วยก็ได้

จากข้อคิดของนักการศึกษาดังกล่าว สรุปได้ว่า เทคนิคของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือที่นิยมใช้ในปัจจุบันมี 7 เทคนิค คือ เทคนิคปริศนาความคิด (Jigsaw), เทคนิคแบ่งปันความสำเร็จ (STAD), เทคนิคการเรียนรู้ร่วมกัน (LT), เทคนิคช่วยกันเขียน (TAI), เทคนิคการจัดทีมแข่งขัน (TGT), เทคนิคกลุ่มสืบค้น (GT) และเทคนิคร่วมกันอ่านเขียน (CIRC) ซึ่งแต่ละเทคนิคจะยึดหลักการเดียวกัน คือ แบ่งกลุ่มนักเรียนออกเป็นกลุ่ม โดย แต่ละกลุ่มมีสมาชิกที่มีความแตกต่างให้สมาชิกในกลุ่มได้ร่วมมือกัน ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน พึ่งพาอาศัยกันในการเรียนรู้ อาศัยทักษะการทำงานร่วมกัน

บทบาทของครูที่สอนโดยการเรียนรู้แบบร่วมมือ

กิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือเป็นกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ บทบาทของครูจึงมีความสำคัญที่จะช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาการเรียนรู้ของตนได้ดีขึ้นซึ่งมีนักการศึกษาหลายท่านได้กล่าวถึงบทบาทที่สำคัญของครูในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือไว้ดังนี้

พรรณรศมี เภาธรรมสาร (2536 : 53-54) ได้กล่าวถึงบทบาทของครูในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือ ไว้ดังนี้ ครูจะต้องเปลี่ยนบทบาทการเป็นผู้ควบคุมชั้นเรียนเป็นเพียงผู้แนะนำให้

นักเรียนรู้จักใช้ข้อมูลทั้งหลายให้บรรลุจุดประสงค์ที่ต้องการ ครูเป็นผู้ที่จัดบรรยากาศให้เอื้อต่อการเรียนของนักเรียน ซึ่งจะนำให้นักเรียนเรียนเรียนและจำได้ดีในหารบรรยายของห้องเรียนที่เป็นกันเองที่ทุกคนไม่ว่านักเรียนหรือครูก็สามารถทำผิดได้ห้องเรียนเช่นนี้จะมีบรรยากาศที่อบอุ่นและปลอดภัยสำหรับการแสดงความเห็นและความรู้สึก ครูเป็นบุคคลสำคัญในการสร้างบรรยากาศเช่นนี้โดย

1. ให้งานที่ท้าทายความสามารถของนักเรียนมากกว่างานที่เป็นการแข่งขัน
2. ให้นักเรียนได้มีโอกาสเลือกและตัดสินใจ
3. นับถือความคิดและความรู้สึกของนักเรียน
4. ให้คุณค่าในความคิดของนักเรียนไม่ว่าจะเป็นความคิดที่จำกัดเพียงใด
5. ให้กำลังใจนักเรียนในการแสดงออกซึ่งความคิดของตนเองในหลายรูปแบบ เช่น การวาดภาพ ระบายสี เขียนบรรยาย และอื่น ๆ
6. ยอมรับนักเรียนผิดพลาดได้
7. เผยแพร่ผลงานของนักเรียนในรูปของหนังสือพิมพ์ จดหมายข่าวของห้องหรือติดบอร์ด
8. กระตุ้นส่งเสริมความคิดแก่นักเรียน โดยใช้ข้อมูลต่าง ๆ เช่น หนังสือพิมพ์ วารสาร ข่าว หรือสื่อการสอน เช่น รูปภาพ ภาพยนตร์

วัฒนาพร ระงับทุกข์ (2542 : 34-35) กล่าวถึงบทบาทของครูในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือ ไว้ดังนี้

1. กำหนดขนาดของกลุ่ม (โดยปกติประมาณ 2-6 คนต่อกลุ่ม) และลักษณะกลุ่มซึ่งควรเป็นกลุ่มที่คละความสามารถ (มีทั้งผู้เรียนเรียนเก่ง เรียนปานกลาง และเรียนอ่อน)
2. ดูแลการจัดลักษณะการนั่งของสมาชิกกลุ่มให้สะดวกที่จะทำงานร่วมกันและง่ายต่อการสังเกตและติดตามความก้าวหน้าของกลุ่ม
3. ชี้แจงกรอบกิจกรรมให้นักเรียนแต่ละคนเข้าใจวิธีการและกฎเกณฑ์การทำงาน
4. สร้างบรรยากาศที่เสริมสร้างการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น และกำหนดหน้าที่รับผิดชอบของสมาชิกกลุ่ม

5. เป็นที่ปรึกษาของทุกกลุ่มย่อย และคอยติดตามความก้าวหน้าในการเรียนรู้ของกลุ่ม และสมาชิกกลุ่ม

6. ยกย่องเมื่อนักเรียนทำงานร่วมกันเป็นกลุ่มให้รางวัล คำชมเชยในลักษณะกลุ่ม

7. กำหนดว่าผู้เรียนควรทำงานร่วมกันแบบกลุ่มนานเพียงใด

จากข้อคิดของนักการศึกษาดังกล่าว สรุปได้ว่า บทบาทของครูในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนแบบร่วมมือ มีดังนี้

1. กำหนดจุดประสงค์ทางด้านวิชาการ และทักษะทางสังคม

2. การกำหนดสมาชิกของกลุ่ม การแบ่งกลุ่มควรคำนึงถึงกิจกรรมและสื่อการเรียนการสอนที่มีอยู่ ระยะเวลาที่กลุ่มอยู่ด้วยกัน หากทำกิจกรรมสั้นขนาดของกลุ่มควรมีขนาดเล็กเพื่อให้ทุกคนมีส่วนร่วม

3. การจัดนักเรียนเข้ากลุ่ม ควรจัดให้มีลักษณะละกันทั้งความสามารถ ความสนใจ เพศ ฐานะครอบครัว ผู้สังเกต เป็นต้น

4. กำหนดบทบาทของสมาชิกกลุ่มให้ชัดเจน เช่น เป็นผู้นำกลุ่ม ผู้สรุป ผู้ตรวจสอบ ผู้สังเกต เป็นต้น

5. สร้างบรรยากาศให้เอื้ออำนวยต่อการเรียนรู้ เสริมสร้างให้ผู้เรียนมีโอกาสแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกัน

6. พัฒนานักเรียนให้ให้เกิดทักษะต่าง ๆ เช่น ทักษะการทำงานร่วมกัน ทักษะทางสังคม ทักษะความเป็นผู้นำ เป็นต้น เพื่อจะส่งผลให้ผู้เรียนประสบความสำเร็จในการเรียน

7. การประเมินผลควรคำนึงถึงความรู้ทางวิชาการ และทักษะทางสังคมโดยพิจารณาเป็นรายบุคคลและกลุ่มควบคู่กันไป มีการยกย่อง ให้รางวัล ให้คำชมเชยเมื่อการทำงานในกลุ่มประสบความสำเร็จ

บทบาทของนักเรียนที่เรียนโดยการเรียนรู้แบบร่วมมือ

ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนแบบร่วมมือ นักเรียนจะมีบทบาทสำคัญในการปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ ร่วมกัน เพื่อให้บรรลุเป้าหมายสูงสุดของการเรียน ซึ่งมีนักการศึกษาหลายท่านได้กล่าวถึงบทบาทนักเรียนที่เรียนโดยการเรียนรู้แบบร่วมมือ

อรพรรณ พรสีมา (2540 : 62) ได้กล่าวถึงบทบาทนักเรียนที่โดยการเรียนรู้แบบร่วมมือไว้ดังนี้

1. นักเรียนต้องไว้วางใจซึ่งกันและกัน และพัฒนาทักษะการสื่อความหมายของตนให้ดี
2. ในการทำกิจกรรมการเรียนรู้แต่ละกิจกรรม สมาชิกของกลุ่มคนหนึ่งจะทำหน้าที่ประสานงาน คนหนึ่งทำหน้าที่เลขานุการกลุ่ม ส่วนสมาชิกที่เหลือทำหน้าที่เป็นผู้ร่วมทีม สมาชิกแต่ละคนจะต้องได้รับมอบหมายหน้าที่รับผิดชอบ ทุกคนในกลุ่มต้องเข้าใจเรื่องที่กำลังเรียน และสามารถตอบคำถามได้เหมือนกันทุกคน จะไม่มีสมาชิกคนใดของกลุ่มถูกทอดทิ้ง ผู้ประสานงานกลุ่มต้องกระตุ้นให้สมาชิกทุกคนมีส่วนร่วมเสริมสร้างความสำเร็จของกลุ่ม
3. นักเรียนควรให้เกียรติและรับฟังความคิดเห็นของเพื่อนสมาชิกทุกคน สมาชิกในกลุ่มอาจวิจารณ์ความคิดเห็นของเพื่อนได้ แต่จะไม่วิจารณ์ตัวบุคคล และควรเป็นไปเพื่อความชัดเจนในความคิดเห็น
4. นักเรียนเป็นผู้รับผิดชอบการเรียนรู้ของตนเองและเพื่อน ๆ ในกลุ่ม นักเรียนจะร่วมกันทำกิจกรรม การกำหนดเป้าหมายของกลุ่ม และแลกเปลี่ยนความรู้และอุปสรรค การให้กำลังใจซึ่งกันและกัน และการดูแลให้ทุกคนได้ปฏิบัติตามบทบาทและหน้าที่ และการช่วยกันควบคุมเวลาในการทำงาน

วัฒนาพร ระงับทุกข์ (2541 : 39-40) ได้กล่าวถึงบทบาทของผู้เรียนในการเรียนรู้แบบร่วมมือไว้ดังนี้

1. ไว้วางใจซึ่งกันและกันและพัฒนาทักษะการสื่อความหมาย
2. ในการทำกิจกรรมการเรียนรู้แต่ละครั้ง สมาชิกคนหนึ่งจะทำหน้าที่ผู้ประสานงานคนหนึ่งทำหน้าที่เลขานุการกลุ่ม ส่วนสมาชิกที่เหลือทำหน้าที่เป็นผู้ร่วมทีมสมาชิกทุกคนต้องได้รับมอบหมายหน้าที่รับผิดชอบ
3. ให้เกียรติและรับฟังความคิดเห็นของเพื่อนสมาชิกกลุ่มทุกคน
4. รับผิดชอบการเรียนรู้ตนเองและเพื่อน ๆ ในกลุ่ม ผู้เรียนจะร่วมกันทำกิจกรรมกำหนดเป้าหมายของกลุ่ม แลกเปลี่ยนความรู้และวัสดุอุปกรณ์ให้กำลังใจซึ่งกันและกันให้ปฏิบัติงานตามหน้าที่และช่วยกันควบคุมเวลาในการทำงาน

ชนาธิป พรกุล (2543 : 73) ได้กล่าวถึงบทบาทของผู้เรียนในการเรียนรู้แบบร่วมมือไว้ดังนี้

ผู้เรียนได้รับ 3 งาน คือ

1. เรียนรู้งานที่ได้รับมอบหมาย
2. แน่ใจว่าสมาชิกในกลุ่มได้เรียนรู้งานนั้น
3. แน่ใจว่าทุกคนในชั้นเรียนรู้งานนั้นด้วย

ระหว่างการทำงานที่ได้รับมอบหมายผู้เรียนต้องอภิปราย แลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับสมาชิกในกลุ่ม อธิบายวิธีทำงานให้สำเร็จ ฟังคำอธิบายของผู้อื่น ส่งเสริมให้แต่ละคนมีความสามารถพยายามทำความเข้าใจปัญหา อธิบายเนื้อหา และให้ความช่วยเหลือกันภายในกลุ่ม ภายในกลุ่มมีการแบ่งหน้าที่กันดังนี้

1. ผู้บันทึก ทำหน้าที่รวบรวมคำตอบของสมาชิก และจดบันทึก
2. ผู้สรุป ทำหน้าที่สรุปเรื่องทั้งหมดที่กลุ่มทำ และเขียนรายงาน
3. ผู้ตรวจสอบ ทำหน้าที่ตรวจสอบว่าทุกคนรู้คำตอบ หรืองานที่ทำ
4. ผู้ตรวจงาน ทำหน้าที่ตรวจสอบความถูกต้อง แก้ไขตัวสะกด หรือสำนวนและความสมบูรณ์ของงาน

5. ผู้สังเกตการณ์ ทำหน้าที่เตือนให้ทุกคนทำงาน
6. ผู้ให้กำลังใจ ทำหน้าที่ส่งเสริม สนับสนุนการทำงาน

จากข้อคิดของนักการศึกษาดังกล่าว สรุปได้ว่า การเรียนแบบร่วมมือ ผู้เรียนควรไว้วางใจซึ่งกันและกัน รู้จักให้เกียรติและรับฟังความเห็นของผู้อื่น มีความรับผิดชอบ แลกเปลี่ยนความรู้ให้กำลังใจซึ่งกันและกัน ปฏิบัติตามบทบาทและหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย เพื่อความสำเร็จของกลุ่ม

บทที่ 3

วิธีการดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงทดลองเบื้องต้น (Pre-experimental research) โดยมีแผนแบบการวิจัยกลุ่มเดียว สอบก่อน-สอบหลัง (One-group-posttest design) มีจุดมุ่งหมายเพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนที่ได้รับการสอนแบบร่วมมือก่อนและหลังเรียน เพื่อศึกษาทักษะการทำงานกลุ่มของผู้เรียนที่ได้รับการเรียนการสอนโดยใช้รูปแบบการเรียนการสอนแบบร่วมมือ

ซึ่งมีรายละเอียดของวิธีการดำเนินการวิจัย ที่จะนำเสนอ ดังนี้

1. กลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. วิธีการสร้างเครื่องมือ
4. การวิเคราะห์ข้อมูล
5. สถิติที่ใช้ในการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

นักศึกษาชั้นปีที่ 1 สาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ จำนวน 35 คน โดยเลือกแบบเจาะจง

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ใช้เครื่องมือในการวิจัยทั้งสิ้น 3 ฉบับ ดังต่อไปนี้

1. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
2. แผนการสอนแบบร่วมมือ
3. แบบประเมินทักษะการทำงานเป็นกลุ่ม

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง

การสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

- 1 ศึกษาหลักสูตรสาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย
- 2 ศึกษาตำรา เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
- 3 สร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชา เพลง ดนตรี กิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะสำหรับเด็กปฐมวัย จำนวน 20 ข้อ

4 นำแบบทดสอบและคู่มือดำเนินการทดสอบไปให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบจำนวน 3 ท่าน เพื่อตรวจสอบหาความเที่ยงตรง (IOC) ความเหมาะสม การใช้ภาษา และเพื่อให้แบบทดสอบนี้สามารถประเมินได้ตรงตามทักษะที่ต้องการ

5 นำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชา เพลง ดนตรี กิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะสำหรับเด็กปฐมวัย ที่ผ่านการตรวจสอบจากผู้เชี่ยวชาญแล้วมาปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ

6 ปรับรูปแบบของแบบทดสอบให้สอดคล้องกัน ซึ่งนำค่าคะแนนของผู้เชี่ยวชาญที่ตรวจได้ไปหาค่าความเที่ยงตรงของแบบทดสอบ (IOC) ซึ่งคะแนนที่ได้มาในแต่ละข้อคิดแล้วมีค่าอยู่ในระดับ 0.50-1.00 ซึ่งสอดคล้องตามเกณฑ์ IOC ตั้งแต่ 0.60 ขึ้นไป (อนูวัติ คุณแก้ว, 2546 : 128-129) แสดงว่าแบบทดสอบนี้มีความเที่ยงตรงสามารถนำมาใช้ได้

7 นำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชา เพลง ดนตรี กิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะสำหรับเด็กปฐมวัย โดยอาศัยภาษาที่ได้รับการปรับปรุงแก้ไขให้ถูกต้องมีความเที่ยงตรง มาจัดพิมพ์เป็นฉบับที่สมบูรณ์ และนำแบบทดสอบไปทดสอบ (Try out) กับผู้เรียนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน เพื่อตรวจสอบข้อบกพร่องของแบบทดสอบ และหาคุณภาพเครื่องมือต่อไป

8 นำแบบทดสอบมาวิเคราะห์เป็นรายข้อ โดยตรวจให้คะแนนข้อที่ตอบถูก ได้ 1 คะแนน ข้อที่ตอบผิด ไม่ตอบ หรือตอบมากกว่า 1 ตัวเลือก ได้ 0 คะแนน และนำผลคะแนนมาวิเคราะห์คุณภาพเครื่องมือ ดังนี้

8.1 ค่าความยากง่าย คะแนนที่ได้อยู่ระหว่าง 0.64-0.8 ซึ่งค่าคะแนนที่ได้มานี้สามารถใช้ได้ เพราะมีค่าอยู่ในระหว่าง 0.2 -0.8

8.2 ค่าอำนาจจำแนก คะแนนที่ได้มีค่าอยู่ระหว่าง 0.32 – 0.6 ซึ่งค่าคะแนนที่ได้มานี้สามารถใช้ได้ เพราะมีค่าตั้งแต่ 0.2 ขึ้นไป

8.3 ค่าความเชื่อมั่น โดยใช้สูตร KR20 คุเดอร์ - ริชาร์ดสัน Ckuder-Richardson (พวงรัตน์ ทวีรัตน์, 2543:130) ค่าคะแนนที่ได้มีคุณภาพเท่ากับ 0.72 ซึ่งค่าคะแนนที่ได้มานี้สามารถใช้ได้

9 รวบรวมและจัดพิมพ์เป็นฉบับที่สมบูรณ์ให้เรียบร้อย

การสร้างแผนการเรียนรู้แบบร่วมมือ

1. การสร้างแผนการเรียนรู้แบบร่วมมือผู้วิจัยได้ดำเนินการตรวจขั้นตอนดังนี้

1.1 ศึกษาเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือเพื่อเป็นแนวทางในการเขียนแผนการเรียนรู้แบบร่วมมือ

1.2 สร้างคู่มือประกอบการใช้แผนการเรียนรู้แบบร่วมมือ ซึ่งประกอบด้วยกำหนดรูปแบบของกิจกรรมเพื่อให้สอดคล้องกับการเรียนรู้ในสัปดาห์ โดยมีรายการในแผนดังนี้

- จุดประสงค์การเรียนรู้
- กิจกรรมการเรียนรู้
- การวัดและการประเมินผล

ขั้นนำ

ครูนำเข้าสู่เรื่องราวด้วยการสนทนา ใช้คำถาม และสร้างข้อตกลงร่วมกัน ระหว่างครูในการทำกิจกรรม

ขั้นดำเนินการเรียนรู้แบบร่วมมือ

การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่แบ่งนักเรียนเป็นกลุ่ม สมาชิกในกลุ่มมีความสามารถคละกัน ทุกกลุ่มจะได้รับมอบหมายให้ทำกิจกรรมเดียวกัน โดยผู้สอนแบ่งเนื้อหาของเรื่องที่จะศึกษาออกเป็นหัวข้อย่อยเท่ากับจำนวนสมาชิกแต่ละกลุ่ม และมอบหมายให้นักเรียนแต่ละกลุ่มค้นคว้าคนละหัวข้อ โดยผู้เรียนแต่ละคนจะเป็นผู้เชี่ยวชาญเฉพาะเรื่องที่ตนได้รับมอบหมายจากกลุ่มสมาชิกต่างกลุ่มที่ได้รับมอบหมายในหัวข้อเดียวกันจะร่วมกันศึกษา จากนั้นแต่ละคนจะกลับเข้ากลุ่มเดิมของตนเพื่ออธิบาย หัวข้อที่ตนศึกษาให้เพื่อนร่วมกลุ่มฟัง เพื่อให้เพื่อนทั้งกลุ่มได้รู้เนื้อหาครบทุกหัวข้อเมื่อจบ บทเรียนผู้สอนจะทำการทดสอบความรู้และให้การเสริมแรง

ขั้นสรุป

ครูและเด็กร่วมกันสรุปด้วยการสนทนา ทบทวนการเรียนรู้

- สื่อและแหล่งการเรียนรู้
- การวัดและการประเมินผล ด้วยการสังเกต

1.3 นำแผนการเรียนรู้แบบร่วมมือเสนอผู้เชี่ยวชาญซึ่งเป็นผู้ที่มีประสบการณ์และมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการศึกษาปฐมวัย เพื่อตรวจพิจารณาถึงความเหมาะสม ความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ ตลอดจนการใช้สื่อ อุปกรณ์ จำนวน 3 ท่าน

โดยกำหนดเกณฑ์ ในการให้คะแนน ดังนี้ (Rating scald) 5 ระดับ (ไชยศ เรืองสุวรรณ 2534 : 138)

- 5 หมายถึง เหมาะสมสอดคล้องกับจุดประสงค์อยู่ในระดับดีมาก
- 4 หมายถึง เหมาะสมสอดคล้องกับจุดประสงค์อยู่ในระดับดี
- 3 หมายถึง เหมาะสมสอดคล้องกับจุดประสงค์อยู่ในระดับปานกลาง
- 2 หมายถึง เหมาะสมสอดคล้องกับจุดประสงค์อยู่ในระดับน้อย
- 1 หมายถึง เหมาะสมสอดคล้องกับจุดประสงค์อยู่ในระดับน้อยที่สุด

1.4 นำคะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญที่ประเมินแผนการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ จากเศษผ้า ในแต่ละข้อมาหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) มีความหมาย ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด. 2543 : 163)

ค่าเฉลี่ย 4.51-5.00	หมายถึง	คุณภาพดีมาก
ค่าเฉลี่ย 3.51-4.50	หมายถึง	คุณภาพดี
ค่าเฉลี่ย 2.51-3.50	หมายถึง	คุณภาพปานกลาง
ค่าเฉลี่ย 1.51-2.50	หมายถึง	คุณภาพพอใช้
ค่าเฉลี่ย 1.00-1.50	หมายถึง	ควรปรับปรุง

ซึ่งมีค่าเฉลี่ยที่ได้ภาพรวมอยู่ที่ 4.02 อยู่ในเกณฑ์ คุณภาพดี โดยผู้เชี่ยวชาญให้ปรับปรุงรายละเอียด

1.5 นำแผนการเรียนรู้แบบร่วมมือที่แก้ไขปรับปรุง ไปใช้ทดลอง (try out) กับนักศึกษา ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน เพื่อปรับปรุงการจัดกิจกรรมและขั้นตอนการดำเนินกิจกรรมให้เหมาะสม

1.6 นำแผนการเรียนรู้แบบร่วมมือที่ปรับปรุงให้เหมาะสมแล้วจัดทำเป็นฉบับสมบูรณ์ เพื่อนำไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างที่ทดลอง

การสร้างแบบประเมินทักษะการทำงานเป็นกลุ่ม

1. การสร้างแผนการเรียนรู้แบบร่วมมือผู้วิจัยได้ดำเนินการตรวจขั้นตอนดังนี้

1.1 ศึกษาเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการทักษะการทำงานเป็นกลุ่ม

1.2 สร้างแบบประเมินวัดทักษะการทำงานกลุ่ม ซึ่งประกอบด้วยกำหนดรูปแบบของแบบประเมินเพื่อให้สอดคล้องกับการเรียนรู้การทำงานเป็นกลุ่ม โดยมีรายการดังนี้

- การยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่นและการแสดงความคิดเห็น
- ความกระตือรือร้นในการทำงาน
- การให้ความร่วมมือกันภายในกลุ่ม
- รับผิดชอบในงานที่ได้รับมอบหมายภายในกลุ่ม

- . การวางแผนการทำงานร่วมกัน

โดยมีเกณฑ์

- 3 หมายถึง ปฏิบัติทุกครั้ง
- 2 หมายถึง ปฏิบัติเป็นครั้งคราว
- 1 หมายถึง ไม่ปฏิบัติเลย

ระดับคุณภาพ

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
13-15	ดี
8-12	ปานกลาง
5-7	ปรับปรุง

1.3 นำแบบประเมินวัดทักษะการทำงานกลุ่ม เสนอผู้เชี่ยวชาญซึ่งเป็นผู้ที่มีประสบการณ์ และมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการศึกษาปฐมวัย เพื่อตรวจพิจารณาถึงความเหมาะสม ความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ ตลอดจนการใช้สื่อ อุปกรณ์ จำนวน 3 ท่าน

โดยกำหนดเกณฑ์ ในการให้คะแนน ดังนี้ (Rating scald) 5 ระดับ (ไชยศ เรืองสุวรรณ 2534 : 138)

- 5 หมายถึง เหมาะสมสอดคล้องกับจุดประสงค์อยู่ในระดับดีมาก
- 4 หมายถึง เหมาะสมสอดคล้องกับจุดประสงค์อยู่ในระดับดี
- 3 หมายถึง เหมาะสมสอดคล้องกับจุดประสงค์อยู่ในระดับปานกลาง
- 2 หมายถึง เหมาะสมสอดคล้องกับจุดประสงค์อยู่ในระดับน้อย
- 1 หมายถึง เหมาะสมสอดคล้องกับจุดประสงค์อยู่ในระดับน้อยที่สุด

1.4 นำคะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญที่ประเมินแผนการจัดกิจกรรมแบบร่วมมือ ในแต่ละข้อมาหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) มีความหมาย ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด. 2543 : 163)

ค่าเฉลี่ย 4.51-5.00	หมายถึง	คุณภาพดีมาก
ค่าเฉลี่ย 3.51-4.50	หมายถึง	คุณภาพดี
ค่าเฉลี่ย 2.51-3.50	หมายถึง	คุณภาพปานกลาง
ค่าเฉลี่ย 1.51-2.50	หมายถึง	คุณภาพพอใช้
ค่าเฉลี่ย 1.00-1.50	หมายถึง	ควรปรับปรุง

ซึ่งมีค่าเฉลี่ยที่ได้ภาพรวมอยู่ที่ 3.63 อยู่ในเกณฑ์ คุณภาพดี โดยผู้เชี่ยวชาญให้ปรับปรุงรายละเอียด

1.5 นำแบบประเมินวัดทักษะการทำงานกลุ่ม ที่แก้ไขปรับปรุง ไปใช้ทดลอง (try out) กับนักศึกษาที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน เพื่อปรับปรุงการจัดกิจกรรมและขั้นตอนการดำเนินกิจกรรมให้เหมาะสม

1.6 นำแบบประเมินวัดทักษะการทำงานกลุ่ม ที่ปรับปรุงให้เหมาะสมแล้วจัดทำเป็นฉบับสมบูรณ์ เพื่อนำไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างที่ทดลอง

วิธีการดำเนินการทดลอง

แบบแผนการทดลองแบบ One - Group Pretest - Posttest Design

กลุ่มตัวอย่าง	การทดสอบก่อนการทดลอง	การสอนแบบร่วมมือ	การทดสอบหลังการทดลอง
EX	T1	X	T2

ตารางที่ 2 ตารางแสดงแบบแผนการทดลอง

ความหมายของสัญลักษณ์

เมื่อ	EX	หมายถึง	กลุ่มตัวอย่าง
	T1	หมายถึง	การทดสอบก่อนการทดลอง
	X	หมายถึง	การสอนแบบร่วมมือ
	T2	หมายถึง	การทดสอบหลังการทดลอง

ในการดำเนินการทดลองครั้งนี้ ดำเนินการในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2556 โดยมีขั้นตอน ดังนี้

1. ขั้นเตรียมความพร้อมก่อนการทดลอง
  - 1.1 จัดเตรียมอุปกรณ์ และเอกสารให้ครบสมบูรณ์
2. ขั้นการดำเนินการทดลองมีขั้นตอน ดังนี้
  - 2.1 จัดเตรียมกลุ่มตัวอย่าง

2.2 นำแบบทดสอบไปทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชา เพลง คนตรี กิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะสำหรับเด็กปฐมวัย กับกลุ่มตัวอย่างจำนวน 35 คน ก่อนการสอบแบบร่วมมือ

2.3 ดำเนินการทดลอง โดยการจัดกิจกรรมการสอนแบบร่วมมือตามที่วางไว้

3. ทดสอบหลังจากการดำเนินการทดลองสิ้นสุด โดยใช้แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชา เพลง คนตรี กิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะสำหรับเด็กปฐมวัย ที่ผู้วิจัยได้เลือกแบบทดสอบที่มีความเชื่อมั่น 0.72 มาใช้กับกลุ่มตัวอย่างจำนวน 20 ชื่อ ทดสอบเด็กกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด

4. นำข้อมูลที่ได้จากการทดสอบ มาวิเคราะห์ตามวิธีการทางสถิติต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล และสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลและเครื่องมือ

การวิเคราะห์ข้อมูล

1 หาค่าสถิติพื้นฐาน ได้แก่ คะแนนเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

2 ใช้สถิติร้อยละอธิบายการเปลี่ยนแปลงของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลและเครื่องมือ

1 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์เครื่องมือ ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากการทดสอบกับเด็กที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง (Try out) ไปวิเคราะห์โดยวิธีทางสถิติ ดังนี้

1.1 สถิติที่ใช้ในการหาค่าความยาก – ยาก (Difficulty) โดยใช้สูตร (ลัวน สายยศ ; และอังคณา สายยศ. 2538 : 210)

$$P = \frac{R}{N}$$

เมื่อ P แทน ค่าความยากง่ายของแบบทดสอบแต่ละข้อ

R แทน จำนวนคนที่ทำข้อสอบข้อนั้นถูก

N แทน จำนวนคนที่ทำข้อสอบทั้งหมด

6.2.1.2 สถิติที่ใช้ในการหาค่าอำนาจจำแนก (Discrimination) โดยใช้สูตร (ลัวน สายยศ ; และอังคณา สายยศ. 2538 : 211)

$$r = \frac{R_u - R_L}{\frac{N}{2}}$$

เมื่อ r แทน ค่าอำนาจจำแนก

N แทน จำนวนนักเรียนในกลุ่มเก่งและกลุ่มอ่อนรวมกัน

R_u แทน จำนวนนักเรียนที่ตอบถูกในกลุ่มเก่ง
 R_L แทน จำนวนนักเรียนที่ตอบถูกในกลุ่มอ่อน

1.3 สถิติที่ใช้ในการหาค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบวัดทักษะพื้นฐานทางคณิตศาสตร์ของเด็กปฐมวัย โดยใช้สูตรของคูเดอร์ – ริชาร์ดสัน (Kuder - Richardson) จากสูตร KR – 20 (พวงรัตน์ ทวีรัตน์.2543:130)

$$r_{KR-20} = \frac{n}{n-1} \left[1 - \frac{\sum pq}{S^2} \right]$$

เมื่อ	r_{KR-20}	แทน	ความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ
	n	แทน	จำนวนข้อของแบบทดสอบทั้งหมด
	P	แทน	สัดส่วนของนักเรียนที่ทำได้ในข้อหนึ่งๆ
	q	แทน	สัดส่วนของนักเรียนที่ทำผิดในข้อหนึ่งๆ
	S^2	แทน	คะแนนความแปรปรวนที่ทำผิดในข้อหนึ่งๆ

1.4 สถิติที่ใช้ในการหาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (IOC) การหาความสอดคล้องกันระหว่างคำถามแต่ละข้อกับจุดประสงค์ (Index Item Objective Congruene หรือ IOC) หาได้จากสูตรต่อไปนี้ (ถ้วน สายยศ ; และอังคณา สายยศ. 2538 : 59)

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ	$\sum R$	แทน	ผลรวมคะแนนของการพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญ
	N	แทน	จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

เกณฑ์การตัดสินหาค่า IOC ถ้ามีค่า 0.5 ขึ้นไป แสดงว่า คำถามนั้นวัดได้ตรงจุดประสงค์แสดงว่าคำถามนั้นใช้ได้

วิธีการ คือ ผู้เชี่ยวชาญแต่ละคนให้คะแนนในแต่ละข้อ โดยคำนึงถึงหลักเกณฑ์ต่อไปนี้
 ให้คะแนน +1 หมายถึง ข้อคำถามวัดได้ตรงตามจุดประสงค์นั้น
 ให้คะแนน 0 หมายถึง ไม่แน่ใจว่าข้อคำถามวัดได้ตรงตามจุดประสงค์นั้น
 ให้คะแนน -1 หมายถึง ข้อคำถามวัดไม่ได้ตรงตามจุดประสงค์นั้น

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1 สูตรที่ใช้ในการหาค่าเฉลี่ยร้อยละ โดยใช้สูตรของ (นิสาร์ตัน ศิลปะเดช . 2542:144)

$$P = \frac{f \times 100}{n}$$

เมื่อ	P	แทน	ค่าร้อยละ
	f	แทน	จำนวนความถี่ที่ต้องการหาค่าร้อยละ
	n	แทน	จำนวนข้อมูลทั้งหมด

2 หา ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) โดยใช้สูตร (ล้วน สายยศ ; และอังคณา สายยศ. 2538:76)

$$\bar{x} = \frac{\sum x}{n}$$

$\bar{x}$	แทน	ค่าเฉลี่ยของคะแนน
$\sum x$	แทน	ผลรวมของคะแนนทั้งหมด
n	แทน	จำนวนนักเรียนในกลุ่มตัวอย่าง

3 การหาส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนน โดยใช้สูตร (ถ้วน สายยศ และ
อังคณา สายยศ. 2538:76)

$$S.D. = \sqrt{\frac{n \sum x^2 - (\sum x)^2}{n(n-1)}}$$

เมื่อ	S.D.	แทน	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
	N	แทน	จำนวนนักเรียนทั้งหมด
	x^2	แทน	คะแนนแต่ละช่องยกกำลังสอง
	$\sum x^2$	แทน	ผลรวมของคะแนนแต่ละช่องยกกำลังสอง
	$(\sum x)^2$	แทน	ผลรวมของคะแนนทุกช่องทั้งหมดยกกำลังสอง

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้เสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการทดลองและการแปลความหมายจากการวิเคราะห์ข้อมูล ข้อมูลเป็นที่ได้เข้าใจตรงกัน ผู้วิจัยจึงได้กำหนดสัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

N	แทนค่า	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง
K	แทนค่า	คะแนนรวมรายทักษะ (จำนวนข้อ)
$\bar{x}$	แทนค่า	ค่าเฉลี่ยของคะแนน
S.D.	แทนค่า	ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
P	แทนค่า	ค่าร้อยละ

การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้เสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล เป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในรายวิชาเพลง คนตรี กิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะสำหรับเด็กปฐมวัย ก่อนและหลังการสอนแบบร่วมมือ

ตอนที่ 2 ผลการประเมินทักษะการทำงานเป็นกลุ่ม

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนและหลังการสอนแบบร่วมมือ

การวิเคราะห์ข้อมูลในข้อนี้ ผู้วิจัยได้นำคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ได้จากการทดสอบทั้งก่อนและหลังการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือมาวิเคราะห์การผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ซึ่งปรากฏผลดังตารางที่ 4.1

ตารางที่ 4.1 แสดงผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในรายวิชาเพลง คนตรี กิจกรรม
เคลื่อนไหวและจังหวะสำหรับเด็กปฐมวัย ก่อนและหลังการเรียนรู้แบบร่วมมือ

ลำดับ	ก่อนการทดลอง	หลังการทดลอง	ความแตกต่างของคะแนน
1	6	14	+8
2	6	15	+9
3	6	12	+6
4	6	13	+7
5	7	15	+8
6	6	15	+9
7	7	13	+6
8	5	14	+9
9	6	15	+9
10	8	15	+7
11	7	14	+7
12	9	15	+6
13	4	13	+9
14	6	15	+9
15	5	15	+10
16	9	16	+7
17	7	17	+10
18	8	16	+8
19	8	14	+6
20	8	15	+7
21	8	17	+9
22	9	18	+9
23	6	15	+9
24	5	15	+10
25	7	17	+10
26	8	16	+8

ลำดับ	ก่อนการทดลอง	หลังการทดลอง	ความแตกต่างของคะแนน
27	7	16	+9
28	8	16	+8
29	6	17	+11
30	6	17	+11
31	5	12	+7
32	8	15	+7
33	7	17	+8
34	9	17	+8
35	8	15	+7
รวม	346	531	288
ร้อยละ	49.42	75.85	41.14

จากตารางที่ 4.1 แสดงให้เห็นว่า ก่อนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือ ก่อนทดลองมีค่าร้อยละ 49.42 หลังการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือ มีค่าร้อยละ 75.85 และมีคะแนนผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้พัฒนา มีค่าร้อยละ 41.14

ตารางที่ 4.2 แสดงผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ในรายวิชาเพลง ดนตรี กิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะสำหรับเด็กปฐมวัย ก่อนและหลังการเรียนรู้แบบร่วมมือโดยรวม

การเปรียบเทียบ	N	K	ก่อนการทดลอง			หลังการทดลอง		
			$\bar{x}$	S.D	P	$\bar{x}$	S.D	P
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	35	20	9.88	1.58	49.42	15.17	4.95	75.85

จากตารางที่ 4.2 แสดงให้เห็นว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในรายวิชา เพลง ดนตรี กิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะสำหรับเด็กปฐมวัย หลังการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น

ตอนที่ 2 ผลการศึกษาทักษะการทำงานเป็นกลุ่ม

ตารางที่ 4.3 แสดงผลการประเมินทักษะการทำงานเป็นกลุ่ม

ลำดับที่	การยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่นและการแสดงความคิดเห็น			ความกระตือรือร้นในการทำงาน			การให้ความร่วมมือกันภายในกลุ่ม			รับผิดชอบในงานที่ได้รับมอบหมายภายในกลุ่ม			การวางแผนการทำงานร่วมกัน			รวม	ระดับคุณภาพ
	3	2	1	3	2	1	3	2	1	3	2	1	3	2	1		
1		✓			✓		✓			✓			✓			13	ดี
2	✓			✓				✓			✓		✓			13	ดี
3	✓			✓			✓			✓				✓		15	ดี
4		✓			✓			✓			✓			✓		10	ปานกลาง
5		✓			✓			✓			✓			✓		10	ปานกลาง
6		✓			✓		✓			✓			✓			13	ดี
7	✓			✓				✓			✓		✓			13	ดี
8		✓			✓		✓			✓			✓			13	ดี
9	✓			✓				✓			✓		✓			13	ดี
10	✓			✓			✓			✓				✓		15	ดี
11		✓			✓		✓			✓			✓			13	ดี
12	✓			✓				✓			✓		✓			13	ดี
13	✓			✓			✓			✓				✓		14	ดี
14		✓			✓			✓			✓			✓		10	ปานกลาง
15		✓			✓		✓			✓			✓			13	ดี
16	✓			✓				✓			✓		✓			13	ดี
17		✓			✓		✓			✓			✓			13	ดี
18	✓			✓				✓			✓		✓			13	ดี
19	✓			✓			✓			✓				✓		15	ดี

20		✓			✓			✓			✓			✓		10	ปานกลาง
21		✓			✓		✓			✓			✓			12	ปานกลาง
22	✓			✓				✓			✓		✓			13	ดี
23	✓			✓			✓			✓				✓		13	ดี
24		✓			✓		✓			✓			✓			13	ดี
25	✓			✓				✓			✓		✓			12	ปานกลาง
26	✓			✓			✓			✓				✓		14	ดี
27		✓			✓			✓			✓			✓		10	ปานกลาง
28		✓			✓		✓			✓			✓			13	ดี
29	✓			✓				✓			✓		✓			13	ดี
30	✓			✓			✓			✓				✓		13	ดี
31		✓			✓			✓			✓			✓		12	ปานกลาง
32		✓			✓		✓			✓			✓			13	ดี
33	✓			✓				✓			✓		✓			13	ดี
34	✓			✓			✓			✓				✓		15	ดี
35		✓			✓			✓			✓			✓		10	ปานกลาง

จากตารางที่ 4.3 แสดงให้เห็นว่า ระดับคุณภาพ อยู่ในระดับ ดี มีจำนวน 26 คน คิดเป็นร้อยละ 74.28 และระดับคุณภาพอยู่ในระดับปานกลาง มีจำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 25.71

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้ มีจุดมุ่งหมายเพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน รายวิชาเพลงดนตรี กิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะสำหรับเด็กปฐมวัย ที่ได้รับการเรียนรู้แบบร่วมมือ และศึกษาทักษะการทำงานเป็นกลุ่ม ได้สรุปผล อภิปรายผล และเสนอแนะไว้ดังนี้

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนที่ได้รับการสอนแบบร่วมมือก่อนและหลังเรียน
2. เพื่อศึกษาทักษะการทำงานกลุ่มของผู้เรียนที่ได้รับการเรียนการสอน โดยใช้รูปแบบการเรียนการสอนแบบร่วมมือ

สมมุติฐานในการวิจัย

1. หลังการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชา เพลง ดนตรี กิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะ ดีขึ้น
2. หลังการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือผู้เรียนมีทักษะการทำงานกลุ่มดีขึ้น

ขอบเขตการวิจัย

กลุ่มตัวอย่าง

นักศึกษาชั้นปีที่ 1 สาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ จำนวน 35 คน โดยเลือกแบบเจาะจง

ระยะเวลาในการดำเนินการทดลอง

ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2556 ในรายวิชา เพลง ดนตรี กิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะ สำหรับเด็กปฐมวัย สัปดาห์ 1 ครั้ง ครั้งละ 4 ชั่วโมง

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ใช้เครื่องมือในการวิจัยทั้งสิ้น 3 ฉบับ ดังต่อไปนี้

1. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
2. แผนการสอนแบบร่วมมือ
3. แบบประเมินทักษะการทำงานเป็นกลุ่ม

สรุปผลการวิจัย

ก่อนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือ ก่อนทดลองมีค่าร้อยละ 49.42 หลังการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือ มีค่าร้อยละ 75.85 และมีคะแนนผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้พัฒนา มีค่าร้อยละ 41.14

การศึกษาการทำงานเป็นกลุ่ม มีระดับคุณภาพ อยู่ในระดับ ดี มีจำนวน 26 คน คิดเป็นร้อยละ 74.28 และระดับคุณภาพอยู่ในระดับปานกลาง มีจำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 25.71

อภิปรายผล

ในการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ นั้น พบว่านักศึกษา มีความสนใจและสามารถค้นคว้าได้ด้วยตนเอง มีการกระตือรือร้นในการทำงานเป็นทีมดี ซึ่งก่อนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือ ก่อนทดลองมีค่าร้อยละ 49.42 หลังการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือ มีค่าร้อยละ 75.85 และมีคะแนนผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้พัฒนา มีค่าร้อยละ 41.14 เป็นเพราะในทีมหรือในกลุ่ม ได้เลือกเปลี่ยนเรียนรู้กันภายในกลุ่มและนอกจากนี้ภายในกลุ่มยังช่วยเหลือเพื่อนๆ ในกลุ่มได้เป็นอย่างดี ซึ่งสอดคล้องกับ วรณทิพา รอดแรงคำ (2541 : 135) กล่าวว่า การเรียนแบบร่วมมือ เป็นการเรียนการสอนที่แบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่มเล็กๆ เพื่อให้ให้นักเรียนได้ทำงานร่วมกันและทำให้นักเรียนแต่ละคนเกิดการเรียนรู้สูงสุด และ กาญจนา คุณารักษ์ (2543 : 48) กล่าวว่า การเรียนแบบร่วมมือ เป็นการเรียนที่เน้นการเรียนรู้ร่วมกันของสมาชิกภายในทีมและระหว่างทีม กล่าวคือนักเรียนในแต่ละทีมต้องให้ความร่วมมือ และสนับสนุนภายในทีมของตนเอง ขณะเดียวกันแต่ละทีมก็ต้องให้ความร่วมมือและสนับสนุนในแต่ละทีมของชั้นเรียนด้วย นอกจากนี้ ปทีป เมธาคณวุฒิ (2543 : 1) กล่าวว่า การเรียนแบบร่วมมือ เป็นการจัดประสบการณ์การเรียนรู้การเรียนรู้ให้ผู้เรียนเป็นกลุ่มเล็ก กลุ่มละประมาณ 3-5 คน โดยมีสมาชิกที่มีความสามารถทางการเรียนแตกต่างกัน ผู้เรียนแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกัน รับผิดชอบการทำงานของสมาชิกแต่ละคนในกลุ่มร่วมกันเพื่อให้งานกลุ่มประสบความสำเร็จและ อรพรรณ พรสีมา (2540 : 57) กล่าวว่า การเรียนแบบร่วมมือเป็นวิธีการเรียนที่เน้นการจัดสภาพแวดล้อมทางการเรียนให้นักเรียนได้เรียนรู้ร่วมกันเป็นกลุ่มเล็กๆ แต่ละกลุ่มประกอบด้วยสมาชิกที่มีความรู้ความสามารถแตกต่างกัน แต่ละคนจะต้องมีส่วนร่วมอย่างแท้จริงใน

การเรียนรู้และในความสำเร็จของกลุ่ม ทั้งโดยการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น การแบ่งปันทรัพยากร การเรียนรู้ รวมทั้งการเป็นกำลังใจซึ่งกันและกัน คนที่เรียนเก่งจะช่วยเหลือคนอ่อนกว่า สมาชิกในกลุ่มเพียงแต่รับผิดชอบต่อการเรียนรู้ของตนเองเท่านั้น แต่จะต้องรับผิดชอบต่อการเรียนรู้ของเพื่อน สมาชิกทุกคนในกลุ่ม ความสำเร็จของแต่ละบุคคลคือความสำเร็จของกลุ่มสอดคล้องกับ พงษ์พันธ์ พงษ์โสภา (2542 : 46-47) ได้กล่าวถึงผู้พัฒนาแนวคิดทฤษฎีตาข่ายการปฏิบัติงาน คือ เบลค (Blake) และมูตอน (Mouton) ซึ่งมีหลักการสำคัญคือ คนเราต้องการงานให้ได้ผลงาน และต้องการมีส่วนร่วมในงานที่เขารับผิดชอบ ซึ่งการที่จะทำให้สมาชิกเข้ามานั้นจะต้องสร้างบรรยากาศของการยอมรับเพื่อสนับสนุนของความคิดสร้างสรรค์ และเปิดโอกาสให้สมาชิกได้แสดงความคิดเห็นในการทำงานร่วมกัน เพราะทฤษฎีนี้เชื่อมั่นว่าผลงานที่เกิดขึ้นย่อมมาจากบูรณาการ ซึ่งหมายถึงการสปรสมประสานความต้องการขององค์การและของสมาชิกเข้าด้วยกัน

ผลการศึกษาทักษะการทำงานกลุ่มของผู้เรียนที่ได้รับการเรียนการสอนโดยใช้รูปแบบการเรียนการสอนแบบร่วมมือพบว่า การทำงานเป็นกลุ่ม มีระดับคุณภาพ อยู่ในระดับ ดี มีจำนวน 26 คน คิดเป็นร้อยละ 74.28 และระดับคุณภาพอยู่ในระดับปานกลาง มีจำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 25.71 มีการยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่นและการแสดงความคิดเห็น ความกระตือรือร้นในการทำงาน ความรับผิดชอบในงานที่ได้รับมอบหมายภายในกลุ่มและมีการวางแผนการทำงานเป็นกลุ่มในระดับดีทุกคนซึ่งสอดคล้องกับอรรถพรณ พรสีมา (2540 : 62) ได้กล่าวถึงบทบาทนักเรียนที่โดยการเรียนแบบร่วมมือคือ นักเรียนต้องไว้วางใจซึ่งกันและกัน และพัฒนาทักษะการสื่อความหมายของตนให้ดี ในการทำกิจกรรมการเรียนแต่ละกิจกรรม สมาชิกของกลุ่มคนหนึ่งจะทำหน้าที่ประสานงาน คนหนึ่งทำหน้าที่เลขานุการกลุ่ม ส่วนสมาชิกที่เหลือทำหน้าที่เป็นผู้ร่วมทีม สมาชิกแต่ละคนจะต้องได้รับมอบหมายหน้าที่รับผิดชอบ ทุกคนในกลุ่มต้องเข้าใจเรื่องที่กำลังเรียน และสามารถตอบคำถามได้เหมือนกันทุกคน จะไม่มีสมาชิกคนใดของกลุ่มถูกทอดทิ้ง ผู้ประสานงานกลุ่มต้องกระตุ้นให้สมาชิกทุกคนมีส่วนร่วมเสริมสร้างความสำเร็จของกลุ่มและนักเรียนควรให้เกียรติและรับฟังความคิดเห็นของเพื่อนสมาชิกทุกคน สมาชิกในกลุ่มอาจวิจารณ์ความคิดเห็นของเพื่อนได้ แต่จะไม่วิจารณ์ตัวบุคคล และควรเป็นไปเพื่อความชัดเจนในความคิดเห็น นักเรียนเป็นผู้รับผิดชอบการเรียนรู้ของตนเองและเพื่อน ๆ ในกลุ่ม นักเรียนจะร่วมกันทำกิจกรรม

การกำหนดเป้าหมายของกลุ่ม และแลกเปลี่ยนความรู้และอุปกรณ์ การให้กำลังใจซึ่งกันและกัน และการดูแลให้ทุกคนได้ปฏิบัติตามบทบาทและหน้าที่ และการช่วยกันควบคุมเวลาในการทำงาน นอกจากนี้ วัฒนาพร กระจับทุกซ์ (2541 : 39-40) ได้กล่าวถึงบทบาทของผู้เรียนในการเรียนแบบร่วมมือ คือ ไว้วางใจซึ่งกันและกันและพัฒนาทักษะการสื่อความหมาย ในการทำกิจกรรมการเรียนรู้ แต่ละครั้ง สมาชิกคนหนึ่งจะทำหน้าที่ผู้ประสานงานคนหนึ่งทำหน้าที่เลขานุการกลุ่ม ส่วนสมาชิกที่เหลือทำหน้าที่เป็นผู้ร่วมทีมสมาชิกทุกคนต้องได้รับมอบหมายหน้าที่รับผิดชอบ ให้เกียรติและรับฟังความคิดเห็นของเพื่อนสมาชิกกลุ่มทุกคน รับผิดชอบการเรียนรู้ตนเองและเพื่อน ๆ ในกลุ่ม ผู้เรียนจะร่วมกันทำกิจกรรมกำหนดเป้าหมายของกลุ่ม แลกเปลี่ยนความรู้และวัสดุอุปกรณ์ให้กำลังใจซึ่งกันและกันให้ปฏิบัติงานตามหน้าที่และช่วยกันควบคุมเวลาในการทำงาน

ข้อเสนอแนะในการวิจัย

1. ผู้เรียนควรต้องช่วยกันวางแผนในการทำงานโดยครูอาจจะกระตุ้นเล็กน้อย
2. ครูควรแนะนำและกระตุ้นให้ผู้เรียนได้ช่วยกันทำงานและทำงานร่วมกันจะส่งผลให้ผู้เรียนเกิดการปฏิสัมพันธ์ที่ดีกัน
3. ครูผู้สอนต้องอธิบายบทบาท หน้าที่ของผู้เรียนให้ชัดเจน ในการทำกิจกรรมควรสอดแทรกคุณธรรมจริยธรรม ความประหยัด ความรับผิดชอบ และส่งเสริมให้ผู้เรียนใช้วัสดุธรรมชาติที่มีอยู่ท้องถิ่น
4. ครูควรใช้เวลาในการทำงานมากกว่านี้เพราะบางกิจกรรมใช้เวลานานและควรส่งเสริมให้ผู้เรียนทำงานด้วยความสนุกสนาน

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรนำรูปแบบการเรียนรู้แบบร่วมมือไปใช้กับเนื้อหาสาระอื่น ๆ ตามความเหมาะสมเพราะเป็นเทคนิคที่ดี และทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น
2. ควรนำรูปแบบการแบบร่วมมือไปใช้กับผู้เรียนระดับอื่น ๆ ตามความเหมาะสม

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

กรมวิชาการ.(2545).การพัฒนาวิชาชีพครูในแนวคิดนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ.กรุงเทพฯ.

ครูสภาลาดพร้าว.

กาญจนา คุณารักษ์.(2543).พื้นฐานการพัฒนาหลักสูตร เล่ม 1 นครปฐม.มหาวิทยาลัยศิลปากรเขตพระ

ราชวเสนามจันทร์.

จันทร์ ดันติพงสานุรักษ์.(2543).การเรียนรู้แบบร่วมมือ.วิชาการ.

ชนาธิป พรกุล.(2543).แคล์รูปแบบการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง.กรุงเทพฯ.

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ไชยศ เรื่องสุวรรณ.(2534).คอมพิวเตอร์เพื่อการสอน.มหาสารคาม.มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

ทศนา แคมมณี.(2545).วิธีสอนสำหรับครูมืออาชีพ.กรุงเทพฯ.จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

————.(2550).รูปแบบการสอนทางเลือกที่หลากหลาย.กรุงเทพฯ.จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

นิศารัตน์ ศิลปะเดช.(2542).เอกสารประกอบการสอนระเบียบวิธีวิจัยทางสังคมศาสตร์เบื้องต้น.

กรุงเทพฯ.สถาบันราชภัฏธนบุรี.

บุญชม ศรีสะอาด.(2543).การวิจัยทางการวัดผลและประเมินผล.กรุงเทพฯ.สุวีริยาสาส์น.

ปทีป เมธาคูณวุฒิ.(2543).หลักสูตรอุดมศึกษา:การประเมินและการพัฒนา.พิมพ์ครั้งที่ 1 กรุงเทพฯ.นิชิน

แอดเวอร์ไทท์กรุ๊ป.

ประไพ เอกอุ้น.(2542).การศึกษาไทย .กรุงเทพฯ.ศูนย์การพิมพ์สถาบันราชภัฏสวนสุนันทา

พิมพ์พันธ์ เดชะคุปต์.(2541).การเรียนการสอนเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ:แนวคิด วิธีการ เทคนิคการสอน2.

กรุงเทพฯ.เดอะมาสเตอร์กรุ๊ป.แมนเนจเม้นท์จำกัด.

พงษ์พันธ์ พงษ์โสภ.(2542).พฤติกรรมกลุ่ม กรุงเทพฯ. พัฒนาศึกษา.

พรรณรัตน์ เห่งธรรมสาร.(2536).การปรับพฤติกรรมเบื้องต้น ภาควิชาการแนะแนวและจิตวิทยา

การศึกษา.มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร.

พวงรัตน์ ทวีรัตน์.(2543).วิธีการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์.กรุงเทพฯ.

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร.

ล้วน สายยศและ องคณา สายยศ.(2538).เทคนิคการวิจัยศึกษา.พิมพ์ครั้งที่ 5.กรุงเทพฯ.สุวีริยาสาส์น.

วินัย วงษ์ใหญ่.(2542).พลังการเรียนรู้ในกระบวนทัศน์ใหม่.กรุงเทพฯ.เอส อาร์ ปรีนติ้ง.

วรรณทิพา รอดแรงคำ.(2541).การพัฒนาการคิดของครูด้วยกิจกรรมทักษะกระบวนการ.กรุงเทพฯ. เดอะ
มาสเตอร์กรุ๊ปแมนเนจเม้นท์.

วัฒนาพร ระงับทุกข์.(2541).เทคนิคและกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ.กรุงเทพฯ.

สุวีริยาสาส์น.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ.(2543).ปฏิรูปการเรียนรู้ผู้เรียนเป็นสำคัญที่สุด.กรุงเทพฯ.

บริษัทพิมพ์ดี.

ไสว ฟ้าขาว.(2542).การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง.กรุงเทพฯ.

อารี สันทรวี.(2543).พหุปัญญาและการเรียนรู้แบบร่วมมือ.กรุงเทพฯ.แวนแก้ว.

อนุวัติ คุณแก้ว.(2546).การวิจัยในชั้นเรียน.เพรบูรณ์.มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์.

อรพรรณ พรสีมา.(2540).การเรียนรู้แบบร่วมมือร่วมใจ .โครงการพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอน.

กรุงเทพฯ.โอ เพส.พรินติ้งเฮาส์.

Johnson, W., & Johnson.,T. (2002). **Learning together and along : Cooperative**

Slavin. (1999). **Learning Cooperative and the cooperative school**. Educational Leadership.

45(November). Pp. 7-13.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

แบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

แบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน รายวิชา เพลง คณิตศาสตร์ กิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะสำหรับเด็กปฐมวัย

1. ข้อใดคือความหมายของกิจกรรมการเคลื่อนไหวและจังหวะสำหรับเด็กปฐมวัย

- ก. เป็นความสามารถในการควบคุมร่างกาย
- ข. เป็นการพัฒนาทักษะด้านการฟัง
- ค. เป็นกิจกรรมที่จัดขึ้นเพื่อเตรียมความพร้อมให้เด็กตามความเหมาะสม
- ง. เป็นการแสดงท่าทางประกอบเพลง

2. “เป็นกิจกรรมที่เด็กทุกชาติ ทุกภาษา มีความสามารถในการเคลื่อนไหวในท่า เดิน วิ่ง กระโดด ฯ”

เป็นการให้ความหมายของใคร

- ก. ดุษฎี บริพัตร
- ข. ขวัญฟ้า รังสิยานนท์
- ค. มัทกอล์ฟ
- ง. เพ็ญเจย์

3. การเคลื่อนไหวตามธรรมชาติ คือข้อใด

- ก. ความหมาย
- ข. ความสำคัญ
- ค. ประโยชน์   ง. ประเภท

4. การเคลื่อนไหวและจังหวะแบ่งเป็นกี่ประเภท

- ก. 2 ประเภท
- ข. 3 ประเภท
- ค. 4 ประเภท
- ง. 5 ประเภท

คำตอบต่อไปนี้เป็นคำตอบข้อ 5-17

- ก. การเคลื่อนไหวแบบไม่เคลื่อนที่
- ข. การเคลื่อนไหวแบบเคลื่อนที่
- ค. การเคลื่อนไหวแบบเลียนแบบ
- ง. การเคลื่อนไหวตามจินตนาการสร้างสรรค์

5 “การพวงศีรษะ” คือข้อใด

6. “การขยิบตา” คือ ข้อใด

7. “การพุด หัวเราะ” คือข้อใด

8. “การทำท่าเดินทหาร” คือข้อใด

9. “การกระโดดขาเดียว” คือข้อใด

10. “การก้าวเขย่ง” คือข้อใด

11. “การก้าวกระโดด” คือข้อใด

12. “การม้วนตัว” คือข้อใด

13. “การทำท่าลูกตุ้มนาฬิกา” คือข้อใด

14. “การทำท่าประกอบรถไฟพร้อมเสียง” คือข้อใด

15. “การทำท่าฝน,ลมพัด” คือข้อใด

16. “การทำท่าประกอบเพลงกระต่าย” คือข้อใด

17. “การทำท่าตามคำคล้องจอง” คือข้อใด

18. การเคลื่อนไหวตามธรรมชาติคือข้อใด

- ก. แบ่งเป็น 2 ประเภท

- ข. แบ่งเป็น 3 ประเภท
- ค. แบ่งเป็น 4 ประเภท
- ง. แบ่งเป็น 5 ประเภท

19. ข้อใดไม่ใช่การเคลื่อนไหวแบบไม่เคลื่อนที่

- ก. การยืดเหยียดตัว
- ข. การโยกตัว
- ค. การเอียง
- ง. การกระโจน

20. ข้อใด ไม่ใช่ การเคลื่อนไหวแบบเคลื่อนที่

- ก. การควมม้
- ข. การสไลด์
- ค. การกระโดดเขย่ง
- ง. การถื่น

ภาคผนวก ข

แบบประเมินทักษะการทำงานเป็นกลุ่ม

แบบประเมินการทำงานเป็นกลุ่ม

คำชี้แจง

แบบประเมินฉบับนี้เป็นเรื่องเกี่ยวกับการทำงานเป็นกลุ่มของนักศึกษา โดยมีเกณฑ์ ดังนี้

- 3 หมายถึง ปฏิบัติทุกครั้ง
 2 หมายถึง ปฏิบัติเป็นครั้งคราว
 1 หมายถึง ไม่ปฏิบัติเลย

ข้อ	รายการ	เกณฑ์การให้คะแนน		
		3	2	1
1	การยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น และการแสดงความคิดเห็น			
2	ความกระตือรือร้นในการทำงาน			
3	การให้ความร่วมมือกันภายในกลุ่ม			
4	รับผิดชอบในงานที่ได้รับมอบหมาย ภายในกลุ่ม			
5	การวางแผนการทำงานร่วมกัน			

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน

(.....)

ภาคผนวก ค

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญ

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญ

1. ผศ.สรวงพร กุศลส่ง ประธานสาขาวิชาการศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์
2. คุณครู ไพเราะ ใจชื่น ครูชำนาญการพิเศษโรงเรียนเทศบาล 2 (วัดภูเขาดิน)
3. คุณครูสุภัท ไหวหากิจ ครูชำนาญการ โรงเรียนบ้านหนองไพร

ภาคผนวก ง

แผนการสอนแบบร่วมมือ

	รายละเอียดของรายวิชา (มคอ.3)
	คณะ ครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์
	หลักสูตรสาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย

หมวดที่ 1 ข้อมูลโดยทั่วไป

1. รหัสและชื่อรายวิชา EDEC 702 สำหรับเด็กปฐมวัย ชื่อรายวิชา (ภาษาไทย) เพลง ดนตรี กิจกรรมการเคลื่อนไหวและจังหวะ ชื่อรายวิชา (ภาษาอังกฤษ) Musical and Movement Rhythm for Early Childhood	
2. จำนวนหน่วยกิต 3(2-2-5) จำนวนหน่วยกิต (2-1-1)	
3. หลักสูตรและประเภทของรายวิชา หลักสูตร ครุศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย และเป็นวิชาเฉพาะ	
4. อาจารย์ผู้รับผิดชอบรายวิชาและอาจารย์ผู้สอน 4.1 อาจารย์ รสรินทร์ ขุนแก้ว ผู้รับผิดชอบรายวิชาและอาจารย์ผู้สอน 4.2 ..... อาจารย์ผู้สอน 4.3 ..... อาจารย์ผู้สอน	
5. ภาคการศึกษา/ชั้นปีที่เรียน ภาคการศึกษาที่.....2.....ชั้นปีที่.....1..... (ตามแผนการเรียน)	

กรณีมีผู้สอน 3 คน

6. รายวิชาที่ต้องเรียนมาก่อน (Pre-requisite)   - (ถ้ามี)
7. รายวิชาที่ต้องเรียนพร้อมกัน (Co-requisites)   - (ถ้ามี)
8. สถานที่เรียน   ภาควิชาการศึกษาปฐมวัย คณะ ครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์
9. วันที่จัดทำหรือปรับปรุงรายละเอียดของรายวิชาครั้งล่าสุด   วันที่ 1 สิงหาคม 2556

หมวดที่ 2 จุดมุ่งหมายและวัตถุประสงค์

1. จุดมุ่งหมายของรายวิชา

1. อธิบายถึงแนวคิดและหลักการในการจัดกิจกรรมดนตรีและการเคลื่อนไหวสำหรับเด็กปฐมวัยได้
2. อธิบายถึงความหมายของดนตรีกับพัฒนาการเด็กปฐมวัยได้
3. เลือกเพลงประกอบ การจัดกิจกรรมการร้องเพลงและสามารถฝึกทำทางประกอบเพลงได้
4. อธิบายถึงความหมายและความมุ่งหมายของการจัดกิจกรรมการเคลื่อนไหวในร่มและกลางแจ้งได้
5. ฝึกปฏิบัติการเคลื่อนไหวเบื้องต้น การเล่นประกอบจังหวะ การเคลื่อนไหวประกอบจังหวะ
การเคลื่อนไหวเลียนแบบสัตว์ต่างๆ การเคลื่อนไหวสร้างสรรค์ได้
6. เขียนแผนและทดลองจัดกิจกรรมการเคลื่อนไหวสำหรับเด็กปฐมวัยได้

2. วัตถุประสงค์ในการพัฒนา/ปรับปรุงรายวิชา

-

หมวดที่ 3 ลักษณะและการดำเนินการ

1. คำอธิบายของรายวิชา

ความหมาย ความสำคัญ หลักการ แนวคิด ทฤษฎีทางดนตรีและเพลงที่เกี่ยวข้องกับเด็กปฐมวัย เพลงและการจัดกิจกรรมสำหรับเด็กปฐมวัย ความหมาย ความสำคัญ หลักการ แนวคิด ทฤษฎี และพัฒนาการทางการเคลื่อนไหวสำหรับเด็กปฐมวัย ปฏิบัติการออกแบบการจัดประสบการณ์ทางการเคลื่อนไหวสำหรับเด็กปฐมวัย สื่อ อุปกรณ์ การจัดสภาพแวดล้อมและการประเมินพัฒนาการทางการเคลื่อนไหวสำหรับเด็กปฐมวัย

2. จำนวนชั่วโมงที่ใช้ต่อภาคการศึกษา

บรรยาย 2 ชั่วโมง การฝึกปฏิบัติงาน 1 ชั่วโมง การศึกษาด้วยตนเอง 1 ชั่วโมง

หน่วยกิต	จำนวนชั่วโมงต่อภาคการศึกษา			
	บรรยาย	การฝึกปฏิบัติ/การฝึกงาน	การศึกษาด้วยตนเอง	สอนเสริม
3(2-2-5)	2	1	1	-

3. จำนวนชั่วโมงต่อสัปดาห์ที่อาจารย์ให้คำปรึกษาและแนะนำทางวิชาการแก่นักศึกษาเป็นรายบุคคล

4 ชั่วโมง/สัปดาห์

ตารางการให้คำปรึกษาและแนะนำทางวิชาการแก่นักศึกษาเป็นรายบุคคล

รายวิชา	อาจารย์ผู้สอน	วัน-เวลา ให้ คำปรึกษา	สถานที่หรือ หมายเลขห้อง ผู้สอน	หมายเลข โทรศัพท์ ผู้สอน	ที่อยู่ของ E-mail ผู้สอน	รวมจำนวน ชั่วโมงต่อ สัปดาห์ ที่ให้คำปรึกษา
1. EDEC 702 เพลง ดนตรี กิจกรรมการ เคลื่อนไหว และจังหวะ สำหรับเด็ก	อ.สรินทร์ ขุน แก้ว	พ 5-8	ห้องสาขาวิชา การศึกษาปฐมวัย	083- 8752963	Chidchanok_c n@hotmail.co .th	4 ชั่วโมง

ປຣູມວິຢ							

หมวดที่ 4 การพัฒนาการเรียนรู้ของนักศึกษา

1. ด้านคุณธรรม จริยธรรม

1.1 ผลการเรียนรู้	1.2 กลยุทธ์/วิธีการสอน	1.3 กลยุทธ์/วิธีการประเมินผล
คุณธรรม จริยธรรมที่ต้องพัฒนา 1.1.1 แสดงออกซึ่งพฤติกรรมด้านคุณธรรมจริยธรรม และจรรยาบรรณวิชาชีพครู มีคุณธรรมที่เสริมสร้าง การพัฒนาที่ยั่งยืน มีความกล้าหาญทางจริยธรรม มีความเข้าใจผู้อื่น เข้าใจโลกมีจิตสาธารณะ เสียสละ และเป็นแบบอย่างที่ดี 1.1.2 สามารถจัดการและคิดแก้ปัญหาทางคุณธรรมและจริยธรรม จรรยาบรรณวิชาชีพครูเชิงสัมพันธ์ โดยใช้ดุลยพินิจทางค่านิยม ความรู้สึกของผู้อื่น และประโยชน์ของส่วนรวม	1 มีความรอบรู้ในด้านความรู้ทั่วไป วิชาชีพครูและวิชาที่สอน อย่างกว้างขวางลึกซึ้งและเป็นระบบ 2 มีความตระหนักและรู้หลักการและทฤษฎีในการองค์ความรู้ที่เกี่ยวข้องอย่างบูรณาการ ทั้งการบูรณาการข้ามศาสตร์ และบูรณาการกับโลกแห่งความเป็นจริง	1 ประเมินจากการตรงต่อเวลาของนักศึกษาในการเข้าชั้นเรียน การส่งงานที่ได้รับมอบหมาย การเข้าร่วมกิจกรรม 2 ประเมินจากความรับผิดชอบในหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย 3 ประเมินจากพฤติกรรมการเรียนการสอน

2. ด้านความรู้

2.1 ผลการเรียนรู้	2.2 กลยุทธ์/วิธีการสอน	2.3 กลยุทธ์/วิธีการประเมินผล

2.1.1 ความหมาย ความสำคัญ แนวคิด หลักการ และทฤษฎีที่เกี่ยวกับการเคลื่อนไหวและจังหวะสำหรับเด็กปฐมวัย 2.1.2 ทฤษฎี พัฒนาการที่เกี่ยวข้อง ทักษะพื้นฐานทางการเคลื่อนไหวเบื้องต้น 2.1.3 ประเภทของการเคลื่อนไหวและจังหวะสำหรับเด็กปฐมวัย 2.1.4 เบื้องต้น การประเมินผล บทบาทของครูและผู้ปกครอง ในการส่งเสริมการเล่น 2.1.5 ฝึกการปฏิบัติการจัดกิจกรรมการเล่น เกม และกิจกรรมนันทนาการสำหรับเด็กปฐมวัย	1 เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	1 การนำเสนอหน้าชั้นเรียน การสอบกลางภาคเรียน และปลายภาคเรียน 2 ประเมินจากรายงาน การศึกษาค้นคว้าของนักศึกษา 3 ประเมินจากการวิเคราะห์กรณีศึกษา 4 ประเมินจากพฤติกรรมการทำงานอื่น ๆ

3. ด้านทักษะทางปัญญา

3.1 ผลการเรียนรู้	3.2 กลยุทธ์/วิธีการสอน	3.3 กลยุทธ์/วิธีการประเมินผล
3.1. สามารถคิดค้นหาข้อเท็จจริง ทำความเข้าใจ และประเมินข้อมูลสารสนเทศและแนวคิดจากแหล่งข้อมูลที่หลากหลาย เพื่อใช้ในการปฏิบัติงาน การวินิจฉัย แก้ปัญหา และทำการวิจัยเพื่อพัฒนางานและพัฒนาองค์กรความรู้ได้ด้วยตนเอง 3.1 สามารถคิดแก้ปัญหาที่มีความสลับซับซ้อน เสนอทางออก และนำไปสู่การแก้ไขปัญหาได้อย่างสร้างสรรค์ โดยคำนึงถึงความรู้ทางทฤษฎี ประสบการณ์ภาคปฏิบัติ และผลกระทบจากการตัดสินใจ 3.1 มีความเป็นผู้นำทางปัญญาในการคิดพัฒนางานอย่างสร้างสรรค์ มีวิสัยทัศน์ และการพัฒนาศาสตร์ทางครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์ รวมทั้งการพัฒนาทางวิชาชีพอย่างมีนวัตกรรม	1.จัดกระบวนการเรียนการสอนที่ฝึกทักษะการคิด ทั้งในระดับบุคคลและกลุ่ม เช่น สะท้อนคิด อภิปรายกลุ่ม การทำกรณีศึกษา ฯลฯ 2.จัดกิจกรรมให้นักศึกษาปฏิบัติงานจริง	1 การเขียนรายงานของนักศึกษา 2 การนำเสนอผลงาน 3 การใช้ข้อสอบหรือแบบฝึกหัดที่ให้นักศึกษาคิดแก้ปัญหา

4. ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ

4.1 ผลการเรียนรู้	4.2 กลยุทธ์/วิธีการสอน	4.3 กลยุทธ์/วิธีการประเมินผล
4.1.1 มีความไวในการรับรู้ความรู้สึกของผู้อื่น เข้าใจผู้อื่น มีมุมมองเชิงบวก มีวุฒิภาวะทางอารมณ์ และทางสังคม 4.1.2 มีความเอาใจใส่ช่วยเหลือเอื้อต่อการแก้ปัญหาในกลุ่มและระหว่างกลุ่มได้อย่างสร้างสรรค์ 4.2.3 มีภาวะผู้นำและผู้ตามที่ดี มีความสัมพันธ์ที่ดีกับผู้เรียน และมีความรับผิดชอบต่อส่วนรวมทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม	4.2.1 จัดกิจกรรมการเรียนรู้ การสอนที่เน้นการทำงานเป็นกลุ่มและงานที่ต้องมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคล 4.2.2 สอดแทรกเรื่องความรับผิดชอบ การมีมนุษยสัมพันธ์ การเข้าใจวัฒนธรรมขององค์กร	4.3.1 สังเกตพฤติกรรมและการแสดงออกของนักศึกษาขณะทำกิจกรรมกลุ่ม 4.3.2 การนำเสนอผลงานเป็นกลุ่ม 4.3.3 ประเมินความรับผิดชอบในหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย

5. ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ

5.1 ผลการเรียนรู้	5.2 กลยุทธ์/วิธีการสอน	5.3 กลยุทธ์/วิธีการประเมินผล
5.1.1 มีความไวในการวิเคราะห์ข้อมูลข่าวสารทั้งที่เป็นตัวเลขเชิงสถิติหรือคณิตศาสตร์ ภาษาพูดและภาษา	5.2.1 จัดการเรียนรู้การสอนที่เน้นการฝึกทักษะการสื่อสารทั้งการพูด การฟัง	5.3.1 ทักษะการพูดในการนำเสนอผลงาน 5.3.2 ทักษะการเขียนรายงาน

เขียน อันมีผลให้สามารถเข้าใจองค์ความรู้ หรือประเด็นปัญหาได้อย่างรวดเร็ว 5.1.2 มีความสามารถในการใช้ดุลยพินิจที่ดีในการประมวลผล แปลความหมาย และเลือกใช้ข้อมูลสารสนเทศ โดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศได้อย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง 5.1.3 มีความสามารถในการสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพทั้งการพูด การเขียน และนำเสนอด้วยรูปแบบที่เหมาะสมสำหรับบุคคลและกลุ่มที่มีความแตกต่างกัน	การเขียน ในระหว่างผู้เรียนผู้สอน และผู้เกี่ยวข้องอื่น ๆ 5.2.2 จัดประสบการณ์เรียนรู้ที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนเลือกใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารหลากหลายและเหมาะสม 5.2.3 จัดประสบการณ์ให้ผู้เรียนนำเสนอผลงานโดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ 5.2.4 การปฏิบัติจริง	และการทำงานเป็นกลุ่ม 5.3.3 ทักษะการนำเสนอโดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ

6. ด้าน ทักษะพิสัย

6.1 ผลการเรียนรู้	6.2 กลยุทธ์/วิธีการสอน	6.3 กลยุทธ์/วิธีการประเมินผล
6.1.1 มีความเชี่ยวชาญในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่มีรูปแบบหลากหลาย ทั้งรูปแบบที่เป็นทางการ (Formal) รูปแบบกึ่งทางการ (Non-formal) และรูปแบบไม่เป็นทางการ (Informal) อย่างสร้างสรรค์ 6.1.2 มีความเชี่ยวชาญในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้สำหรับผู้เรียนที่หลากหลาย ทั้ง	6.2.1 เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ 6.2.2 จัดให้มีการเรียนรู้จากสถานการณ์จริง	6.3.1 การนำเสนอหน้าชั้นเรียน การสอบกลางภาคเรียนและปลายภาคเรียน 6.3.2 ประเมินจากรายงาน การศึกษาค้นคว้าของนักศึกษา

ผู้เรียนที่มีความสามารถพิเศษ ผู้เรียนที่มีความสามารถปานกลาง และผู้เรียนที่มีความต้องการพิเศษ อย่างมีนวัตกรรม		

หมวดที่ 5 แผนการสอนและการประเมินผล

1. แผนการสอน

ลำดับที่	หัวข้อ/รายละเอียด	ชั่วโมงสอนต่อสัปดาห์		กิจกรรมการสอน	สื่อที่ใช้ในการสอน	อาจารย์ผู้สอน
		ทฤษฎี	ปฏิบัติ			
1	ปฐมนิเทศรายวิชา	2	2	บรรยาย อภิปราย กลุ่ม มอบหมายงาน	Power point เอกสารประกอบ การบรรยาย	อ.รสรินทร์ ขุนแก้ว
2	ความหมายและความมุ่งหมายของการเคลื่อนไหว	2	2	บรรยาย อภิปราย กลุ่ม มอบหมายงาน	Power point เอกสารประกอบ การบรรยาย	อ.รสรินทร์ ขุนแก้ว
3	ทักษะพื้นฐานทางการเคลื่อนไหวเบื้องต้น	2	2	บรรยายโดยใช้ power pint การนำเสนองาน กลุ่ม	Power point เอกสารประกอบ การบรรยาย	อ.รสรินทร์ ขุนแก้ว

				การศึกษา ค้นคว้า		
4	การเคลื่อนไหว พื้นฐาน	2	2	บรรยาย อภิปราย กลุ่ม มอบหมายงาน	Power point เอกสาร ประกอบ การบรรยาย	อ.สรินทร์ ขุนแก้ว
5	จังหวะ เพลงและ ท่าทางประกอบเพลง เด็กปฐมวัย	2	2	บรรยาย อภิปรายกลุ่ม มอบหมายงาน	Power point เอกสาร ประกอบ การบรรยาย	อ.สรินทร์ ขุนแก้ว
6	กิจกรรมพื้นฐานและ การเขียนแผนการ สอน	2	2	บรรยาย อภิปราย กลุ่ม มอบหมายงาน	Power point เอกสาร ประกอบ การบรรยาย	อ.สรินทร์ ขุนแก้ว
7	กิจกรรมพื้นฐานและ การเขียนแผนการ สอน	2	2	บรรยาย อภิปรายกลุ่ม มอบหมายงาน	Power point เอกสาร ประกอบ การบรรยาย	อ.สรินทร์ ขุนแก้ว
8	การเคลื่อนไหว พื้นฐาน	2	2	บรรยาย อภิปรายกลุ่ม มอบหมายงาน	Power point เอกสาร ประกอบ การบรรยาย	อ.สรินทร์ ขุนแก้ว

9	รูปแบบการเคลื่อนไหวสัมพันธ์เนื้อหา	2	2	บรรยาย อภิปราย กลุ่ม มอบหมายงาน	Power point เอกสาร ประกอบ การบรรยาย	อ.รสรินทร์ ขุนแก้ว
10	รูปแบบการเคลื่อนไหวสัมพันธ์เนื้อหา	2	2	บรรยาย อภิปรายกลุ่ม มอบหมายงาน	Power point เอกสาร ประกอบ การบรรยาย	อ.รสรินทร์ ขุนแก้ว
11	การเคลื่อนไหวสร้างสรรค์	2	2	บรรยาย อภิปรายกลุ่ม มอบหมายงาน	Power point เอกสาร ประกอบ การบรรยาย	อ.รสรินทร์ ขุนแก้ว
12	การเคลื่อนไหวสร้างสรรค์	2	2	บรรยาย อภิปราย มอบหมายงาน	Power point เอกสาร ประกอบ การบรรยาย	อ.รสรินทร์ ขุนแก้ว
13	การเคลื่อนไหวเลียนแบบ	2	2	บรรยาย อภิปราย มอบหมายงาน	Power point เอกสาร ประกอบ การบรรยาย	อ.รสรินทร์ ขุนแก้ว
14	เทคนิคที่ครูควรทำ/ไม่ควรทำในการจัดกิจกรรม	2	2	บรรยาย อภิปราย	Power point เอกสาร	อ.รสรินทร์ ขุนแก้ว

	การเคลื่อนไหวและ จังหวะสำหรับเด็ก			มอบหมายงาน	ประกอบ การบรรยาย	
15	เทคนิคที่ครูควรทำ/ ไม่ควรทำในการจัด กิจกรรม การเคลื่อนไหวและ จังหวะสำหรับเด็ก	2	2	บรรยาย อภิปราย มอบหมายงาน	Power point เอกสาร ประกอบ การบรรยาย	อ.รสรินทร์ ขุนแก้ว
สอบปลายภาค						

2. แผนการประเมินผลการเรียนรู้

กิจกรรมที่	การเรียนรู้ด้าน	ผลการเรียนรู้	วิธีการประเมิน	สัปดาห์ที่ ประเมิน	สัดส่วนการ ประเมิน
1	คุณธรรม จริยธรรม	1.นักศึกษาแสดงออกซึ่ง พฤติกรรมด้านคุณธรรม จริยธรรม และ จรรยาบรรณวิชาชีพครู มี คุณธรรมที่เสริมสร้าง การ พัฒนาที่ยั่งยืน มีความกล้า หาญทางจริยธรรม มี ความเข้าใจผู้อื่น เข้าใจโลก มีจิตสาธารณะ เสียสละ และเป็นแบบอย่างที่ดี 2.นักศึกษาสามารถ จัดการและคิดแก้ปัญหา ทางคุณธรรมและจริยธรรม จรรยาบรรณวิชาชีพครูเชิง	สังเกต	1-15	-

		สัมพันธ์ โดยใช้ดุลยพินิจ ทางค่านิยม ความรู้สึกของ ผู้อื่น และประโยชน์ของ ส่วนรวม			
2	ความรู้	1 นักศึกษาสามารถบอก ความหมาย ความสำคัญ แนวคิด หลักการ และ ทฤษฎีที่เกี่ยวกับการเล่น เกม และกิจกรรม นันทนาการสำหรับเด็ก ปฐมวัย 2 นักศึกษาบอกทฤษฎี พัฒนาการที่เกี่ยวข้อง ทักษะพื้นฐานทางการ เคลื่อนไหวเบื้องต้น 3 นักศึกษาบอกประเภท ของการเล่น เกม และ กิจกรรมนันทนาการ สำหรับเด็กปฐมวัย รูปแบบและการจัด กิจกรรมการเล่น เกม และ กิจกรรมนันทนาการ สำหรับเด็กปฐมวัย 4 นักศึกษามีความรู้ เบื้องต้น การประเมินผล	สังเกตและ แบบทดสอบย่อย	1-15	

		บทบาทของครูและ ผู้ปกครอง ในการส่งเสริม การเล่น 5 นักศึกษาสามารถฝึก การปฏิบัติการจัดกิจกรรม การเล่น เกม และกิจกรรม นันทนาการสำหรับเด็ก ปฐมวัย			
3	ทักษะทาง ปัญญา	1. สามารถคิดค้นหา ข้อเท็จจริง ทำความเข้าใจ และประเมินข้อมูล สารสนเทศและแนวคิด จากแหล่งข้อมูลที่ หลากหลาย เพื่อใช้ในการ ปฏิบัติงาน การวินิจฉัย แก้ปัญหา และทำการวิจัย เพื่อพัฒนางานและพัฒนา องค์ความรู้ได้ด้วย ตนเอง 2 สามารถคิดแก้ปัญหาที่มี ความสลับซับซ้อน เสนอ ทางออก และนำไปสู่การ แก้ไขปัญหได้อย่าง สร้างสรรค์ โดยคำนึงถึง ความรู้ทางทฤษฎี	สังเกต	1-15	

		ประสบการณ์ภาคปฏิบัติ และผลกระทบจากการ ตัดสินใจ 3 มีความเป็นผู้นำทาง ปัญหาในการคิดพัฒนา งานอย่างสร้างสรรค์ มี วิสัยทัศน์ และการพัฒนาศาสตร์ทาง ครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์ รวมทั้งการพัฒนาทาง วิชาชีพอย่างมีนวัตกรรม			
4	ทักษะ ความสัมพันธ์ ระหว่างบุคคล และความ รับผิดชอบ	1 มีความไวในการรับรู้ ความรู้สึกรู้สึกของผู้อื่น เข้าใจ ผู้อื่น มีมุมมองเชิงบวก มีวุฒิ ภาวะทางอารมณ์ และทาง สังคม 2 มีความเอาใจใส่ช่วยเหลือ เอื้อต่อการแก้ปัญหาในกลุ่ม และระหว่างกลุ่มได้อย่าง สร้างสรรค์ 3 มีภาวะผู้นำและผู้ตามที่ดี มีความสัมพันธ์ที่ดีกับผู้เรียน และมีความรับผิดชอบต่อ ส่วนรวมทั้งด้านเศรษฐกิจ	สังเกต	1-15	

		สังคม และสิ่งแวดล้อม			
5	ทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ	1 มีความไวในการวิเคราะห์ข้อมูลข่าวสารทั้งที่เป็นตัวเลขเชิงสถิติ หรือคณิตศาสตร์ ภาษาพูดและภาษาเขียน อันมีผลให้สามารถเข้าใจองค์ความรู้หรือประเด็นปัญหาได้อย่างรวดเร็ว 2 มีความสามารถในการใช้ดุลยพินิจที่ดีในการประมวลผล แปลความหมาย และเลือกใช้ข้อมูลสารสนเทศ โดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศได้อย่างสม่ำเสมอ และต่อเนื่อง 3 มีความสามารถในการสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งการพูด การเขียน และนำเสนอด้วยรูปแบบที่เหมาะสมสำหรับบุคคลและกลุ่มที่มีความแตกต่างกัน			

6	ทักษะพิสัย	1 มีความเชี่ยวชาญในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่มีรูปแบบหลากหลาย ทั้งรูปแบบที่เป็นทางการ (Formal) รูปแบบกึ่งทางการ (Non-formal) และรูปแบบไม่เป็นทางการ (Informal) อย่างสร้างสรรค์ 2 มีความเชี่ยวชาญในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้สำหรับผู้เรียนที่หลากหลาย ทั้งผู้เรียนที่มีความสามารถพิเศษ ผู้เรียนที่มีความสามารถปานกลาง และผู้เรียนที่มีความต้องการพิเศษ อย่างมีนวัตกรรม	สังเกต	1-15	

หมวดที่ 6 ทรัพยากรประกอบการเรียนการสอน

1. ตำราและเอกสารหลัก

(ให้ระบุตำราและเอกสาร **หลัก** ที่ใช้ในการเรียนการสอน และเขียนให้ถูกต้องตามหลักการเขียนตำราหรือหนังสืออ้างอิง)

1.คณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน.แผนการจัดประสบการณ์ระดับก่อนประถมศึกษาชั้นอนุบาลปีที่1 เล่ม 1 .กรุงเทพฯ :โรงพิมพ์คุรุสภา ลาดพร้าว, 2534.

2.ณรุทธ์ สุทธจิตต์.สาระดนตรีศึกษา.กรุงเทพฯ:จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.2545.

3.เยาวพา เดชะคุปต์. กิจกรรมสำหรับเด็กก่อนวัยเรียน.กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์, 2528.

2. เอกสารและข้อมูลสำคัญ

พัฒนาการสำหรับเด็กปฐมวัย ,คู่มือหลักสูตรปฐมวัย

3. เอกสารและข้อมูลแนะนำ

พัฒนาการสำหรับเด็กปฐมวัย ,คู่มือหลักสูตรปฐมวัย , นิติยาสารแม่และเด็ก

หมวดที่ 7 การประเมินและปรับปรุงการดำเนินการของรายวิชา

1. กลยุทธ์การประเมินประสิทธิผลของรายวิชาโดยนักศึกษา

ระบุวิธีการประเมินโดยนักศึกษา อาทิ

- นักศึกษาเป็นรายบุคคล / กลุ่ม สนทนากับผู้สอน
- นักศึกษากรอกแบบสอบถามที่ทีมผู้สอนสร้างขึ้น เพื่อการประเมินรายวิชา
- นักศึกษาให้ข้อเสนอแนะผ่านเว็บบอร์ดของอาจารย์รายวิชา

2. กลยุทธ์การประเมินการสอน

- จากทีมผู้สอน ผู้สังเกตการณ์
- ผลการเรียนรู้ของนักศึกษา

3. การปรับปรุงการสอน

- มีการกำหนดวิธีการจากคณะหรือภาควิชา
- มีการสนับสนุนการวิจัยในชั้นเรียน
- มีการประชุมสัมมนาเพื่อพัฒนาการเรียนการสอน

4. การทวนสอบมาตรฐานผลสัมฤทธิ์ของนักศึกษาในรายวิชา

- การทวนสอบจากคะแนนข้อสอบ โดยการสังเกต สัมภาษณ์ สอบถาม และตรวจสอบผลการประเมินการเรียนรู้ของนักศึกษา หรืองานที่มอบหมาย
- การทวนสอบจากผลการเรียนรู้แต่ละด้านของรายวิชา

5. การดำเนินการทบทวนและการวางแผนปรับปรุงประสิทธิผลของรายวิชา

-

ภาคผนวก จ

ภาพการจัดกิจกรรม

ภาพการจัดกิจกรรม

ภาคผนวก น

ประวัติผู้วิจัย

1. ชื่อ – นามสกุล

นางสาวรสรินทร์ ขุนแก้ว

Rossarin Koonkaew

2. หมายเลขบัตรประจำตัวประชาชน

1679900120658

3. ตำแหน่ง

อาจารย์ประจำพิเศษ

4. หน่วยงานและสถานที่ติดต่อได้สะดวก พร้อมหมายเลขโทรศัพท์ โทรสาร และไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ (E-mail)

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ ตำบลสะเดียง อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบูรณ์
รหัสไปรษณีย์ 67000 โทรศัพท์ และโทรสาร 056-717147

5. ประวัติการศึกษา

5.1 สำเร็จการศึกษา หลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย คณะครุศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์

5. ประวัติการทำงาน

- ทำงานที่มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ เมื่อวันที่ 1 กรกฎาคม 54 จนถึงปัจจุบัน